

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
i stolp. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Važen socialno-političen uspeh.

Nekatere neprimerne točke predloženega finančnega zakona, katerim se z vsemi razpoložljivimi močmi upira tudi naša stranka, so v zadnjih dnevih tako okupirale splošno pozornost ljudstva, da smo pri tem popolnoma prezrli mnoge jako važne uspehe, ki jih je rodilo naše sodelovanje v vladi. Nočemo omenjati tu zakonskega načrta o izenačenju davkov, ki vsebuje več jako dalekosežnih določb, ki bodo prišle v prid zlasti gospodarsko šibkim slojem, kajti o tem bomo lahko ob priliki njegove obravnave še mnogo govorili, pač je pa umestno, da ugotovimo par jako važnih uspehov v področju socialne politike, ki so deloma tudi pomembne načelne važnosti.

Najprej gre za izrabo milijonskega fonda za borze dela, ki je ležal doslej v belgrajski hipotekarni banki in ki je znašal že nad 40 milijonov dinarjev. Ta fond je ustanovil svoječasno dr. Žerjav, ki je uvedel k že itak visokim zavarovalnim prispevkom še posebne doklade za vzdrževanje posredovalnic za delo. Kakor so vsa dela tega politika jasno pričala, da nima nobene potrebne strokovne kvalifikacije za mesta, ki jih je zavzemal, tako je tudi ta ukrep dokazoval njegovo nesposobnost v tem oziru. Dr. Žerjav je namreč naprtil delavcem nove dajatve, tudi določil namen teh dajatev, ni se pa pobrigal vsaj za to, da bi se te dajatve tudi res uporabljale v določeni namen. Posledica takega »socialnega delovanja« je bila seveda ta, da so delavci pač morali plačevati, denar je pa ležal dolga leta v belgrajski hipotekarni banki, kjer je imela korist od njega le banka.

Uspeh naše parlamentarne delegacije je, da se sedaj ta denar dvigne ter vrne posredno nazaj delavskim krogom, ki so ga zbrali in sicer v tej obliki, da se zgrade iz njega delavska stanovanja.

Drugi uspeh, ki je velike načelne važnosti, je v tesni zvezi s prvim. V zgoraj omenjeni fond prispeva namreč Slovenija vsako leto okroglo poldrugi milijon dinarjev. Vsa povojna leta se je Slovenija šibila od samih dajatev in le majhen del teh se je vračal v obliki plač državnih uslužbencev ter raznih del, ki so se pri nas vršili. Ravno v tem pa leži vse bistvo davčnega vprašanja. Davki so končno lahko visoki, če pridejo zopet nazaj v neposredno korist dotične pokrajine, ker dobi ljudstvo s tem za eno dajatev nazaj primerno protidajatev, toda pri nas se je prakticalo doslej tako, da je Slovenija plačevala investicije za druge pokrajine. To je v prvi vrsti, kar nas je bolelo, kar nam je škodovalo in v čemer se nam je godila tolika krivica.

Sedaj je po zaslugi naše stranke prvič po prevratu ta praksa prelomljena. Pravilnik o uporabi zgoraj navedenega fonda namreč določa, da se razdeljujejo ti prispevki po posameznih pokrajinah v oni višini, kakor so bili zbrani, le gotov odstotek ostane v centrali. Kdor je količjak sledil dosedanji praksi našega centralizma, ve, da je to uspeh izredne načelne važnosti, ker je z njim prebit led one prakse, pod katero je Slovenija največ trpela. Z njim je pokazana pot, po kateri edino moremo v bližnji bodočnosti blažiti vsaj najhujše krivice, ki so centralizmu skoro imanentne.

Jako značilno za našo javnost je, da te točke v finančnem odboru pravkar sprejetega pravilnika ni nihče opazil. Edino dr. Žerjav morda, kajti glasom tozadevnih »Jutrovih« poročil je bil ravno dr. Žerjav glavni protigovornik proti omenjenemu pravilniku...

Francija priporoča Varšavi zmernost.

v Pariz, 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Francoški poslanik v Varšavi je po nalogu svoje vlade ponovno svetoval Pilsudskemu in zunanjenju ministru k zmernosti napram Litvi. Danes je Briand sprejel poljskega poslanika v Parizu Slapovskega ter sta se razgovarjala o položaju na poljsko-litvanski meji v zvezi s poljsko kolektivno noto, naslovljeno na velesile. Podal je izjavo Pilsudskega, da le-ta oseba jamči za vzdrževanje reda v severno-vzhodni Evropi, da se odločitve Društva narodov prepreči vsak nov incident na poljsko-litvanski meji.

V Litvi pa se je koalicija ponesrečila.

v Kovno, 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Pogajanja državnega predsednika Smetone z voditelji opozicije za ustvaritev nacionalne enotne fronte in sestavo koalicijskega kabineta so ostala dosedaj brez uspeha. Ker gre ministrski predsednik Woldemaras kot načelnik litvanske delegacije v Ženevo, je Smetona razgovore za ta čas ukinil. Litvansko notranje ministrstvo je o položaju na meji izdalo pomirljivo poročilo.

Ob razvalinah „Demokratskega bloka“.

Polemika med Pribečevičem in Grolom. — Vloga slovenskih esdeesarjev. — Zopet obiski.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) V nedeljski številki smo objavili Pribečevičevo izjavo, ki jo je dal povodom sklepa demokratskega kluba, kateri odklanja vsako nadaljnje pogajanje z SDS za spojitve in za takozvani »Demokratski blok«. Pribečevič je hotel s svojo izjavo prikriti neuspeh svojih pogajanj. Na te njegove izjave je v današnji »Politiki« odgovoril posl. Grol, ki je pri pogajanjih sodeloval. V tej izjavi ugotavlja, da ni res (kar trdi Pribečevič), da so delegati SDS-kluba takoj v začetku pogajanj natočili demokratom čistega vina, to je, da so dejali, da ne more biti niti govora o zedinjenju demokratskih strank, dokler so demokrati v koaliciji s takozvanimi službenimi radikali, to je pod Vukičevičevim vodstvom. »Kajti, če bi bili tako dejali, bi sploh ne bilo nadaljnjih pogajanj.«

Se bolj zanimivo je odkritje Grolovo o vlogi slovenskih esdeesarjev Žerjava, Kramerja in Sagadina. Ti so se z njim pogajali deset dni pred prvo sejo parlamenta in se izjavili za brezpogojno spojitve z demokratsko stranko. S tem je posl. Grol potrdil dejstvo, ki ga je »Slovenec« ugotovil že med volitvami, da je namreč slovenska SDS že pred volitvami ponujala likvidacijo SDS, samo

če bi bila sprejeta v demokratski klub. »Jutro« nas je takrat stalno demantiralo. Zato navajamo ta odkritja, da se vidi, koliko je dati na take demantije. Pribečevičemo te vesti radi tega, ker so najlepša slika politične morale slovenske SDS.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Seljačko-demokratska reakcija še vedno temeljito kritizira sklepe demokratske stranke, s katerimi je odrekla sodelovanje z gg. Radičem in Pribečevičem. Samoumevno jih ta odklonitev zelo peče. Da bi se ta prepad, ki je nastal pred javnostjo, nekoliko zabil, so bili danes zopet tisti smešni politični »obiski« na dnevnem redu. G. Joca Jovanovič je »obiskal« Davidoviča, Pribečevič je »obiskal« Jovanoviča, Petrovič je »obiskal« Pribečeviča, Trifkovič je »obiskal« Aco Stanojeviča, Stanojevič je »obiskal« Vukičeviča itd. itd. — V demokratskem klubu sta se obe struji pomirili. Tembolj pa je opaziti napetost med strujama v muslimanskem klubu. Ker se je ta napetost pojavila tudi med sarajevskimi muslimani, se je Spaho odpeljal v Sarajevo, da poskusi naprotja poravnati. Radičevu zatrdilo, da bo k njemu prestopilo 50 radikalnih poslancev, je izzvalo v Belgradu huronski smeh.

Italija odreka Društvu narodov vsako jurisdikcijo.

Anglija - desinteressement.

v London, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Diplomatični poročevalec »Daily Telegraph« ugotavlja, da je Anglija odločena, da napram francosko-jugoslovanskemu in italijansko-albanskemu dogovoru ne zavzame nobenega stališča. Anglija ni nobenemu od pogodbenikov svetovne, da sklene pogodbo. Njeni interesi po teh pogodbah niso prizadeti in Anglija nima namena, da bi se dala potegniti v konflikte drugih narodov.

Grčija pa ne mara dati izjav.

v Atene, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Več listov je napovedalo, da bo zunanji minister Mihalkopulos odgovoril na najnovejšo izjavo jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Marinkoviča. Mihalkopulos je od parlamenta izprosil odgoditev njegove izjave o zunanje-političnem položaju, ker je sedaj malo primeren za odkritosrčne izjave.

Uradni list fašistov odgovarja „Aval“.

v Rim, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Napovedani odgovor uradnega fašistovskega lista na noto agenture »Aval« je v bistvu sledeči:

Bistveno vsebino te note so prevzeli pariški listi, kar pomeni čudno soglasje njihovega miselnega in političnega stališča. Belgrajska agentura zastopa mnenje, da francosko-jugoslovanska pogodba služi miru ter da je v duhu Društva narodov in

Locarna. Nasprotno pa italijansko-albanska pogodba ne zasluži nobenega teh nedolžnih čistih pridvnikov, ki so danes moderni v Ženevi. Prizna se lahko, da so besede francosko-srbske pogodbe nedolžne. Ali pa sta n. pr. obe tovarni za vojaška letala, ki lahko vsako leto na stotine motorjev izdelujeta za jugoslovansko vojno aviatiko in ki ju je Francija ustanovila v Srbiji, tudi tako nedolžni? To je trda resnica, ki tiči za rožnatimi besedami, katerim nihče niti v demokratskem liberalnem režimu ne verjame odkrito. »Aval« zastopa mnenje, da se pogodba ne more registrirati pri Društvu narodov. Ta trditve je popolnoma napačna. Lahko se smatra, da nihče v Ženevi ne misli na to povzeti inicijativo in prevzeti take težko odgovornost. Nihče si ne bo lastil pravice, direktno ali indirektno spraviti v razpravo defenzivno pogodbo, sklenjeno med dvema svobodnima suverenima državama. Ženeva nima v tem pogledu nobene jurisdikcije. Ženeva še ni ustvarila nobenih temeljnih pogojev, t. j. neke vrste standard-pogodb, ki bi jih vse države morale vzeti za temelj. Društvo narodov ima bolj birokratično nalogo registriranja, ne pa jurisdikcije, ki bi, ker bi morala imeti izreden političen značaj, najostreje kršila avtonomijo in neodvisnost posameznih držav. Če bi se pripetil precedenčni slučaj, bi se moralo zopet razpravljati o vseh od 1919 dalje med državami sklenjenih pogodbah, med katerimi jih je veliko vojaškega značaja. — Agentura »Aval« trdi dalje, da nihče ne ogroža neodvisnosti Albanije. Popolnoma smo o tem prepričani, da začenši od novembra 1926 in vseh 90 let po novembru 1927 nihče ne bo spravljal v nevarnost neodvisnosti albanskega naroda. Ta nepričakovana popustljivost Belgrada spominja na bajko o lisici in kislem grozdju. Jasni pomen italijansko-albanske pogodbe od 22. novembra 1927 je nepremakljivo sledeči: neodvisnost Albanije in miren razvoj Albanije garantira za svobodno italijansko vojnjo v Adrijo in iz Adrije, katere vrata so otrantska ožina. Kdor se s to temeljno potrebo ne pomiri, se bo zaletel proti volji in proti duhu fašistične Italije.

Vse čaka, kaj bo govoril Litvinov.

v Ženeva, 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Jutri se začne razprava v razorožitveni konferenci. Predsednik Loudon bo podal pregled o dosedanjih pogajanjih in o novih nalogah komisije. Razprava o poročilu in o glavni svrbi tega zasedanja: ustanovitev varnostnega komiteja, se bo najbrže začela popoldne. Ni še gotovo, ali bo že jutri govoril ameriški delegat Wilson in ruski delegat Litvinov. V varnostnem komiteju bodo zastopniki vseh v Društvu narodov zastopanih držav, ki so v razorožitveni komisiji. Države, ki niso člani Društva narodov, pa so vabljene, da pošljejo svoje zastopnike v komisijo. Ameriški delegat bo najbrže izjavil, da bo Amerika težko sodelovala v komiteju, ker smatra washingtonska vlada varnostno vprašanje za interno stvar članov Društva narodov, Litvinove izjave pa bodo kritika dosedanjega dela Društva narodov za razorožitev in sedanje razorožitvene komisije. Skušal bo dokazati, da mora politika kapitalističnih vladanih držav vedno voditi do vojaških spopadov. Z natančno karakterizacijo sedanjega svetovnega položaja hoče pojasniti obstoječa načela, ki so po mnenju Moskve večinoma utemeljena v nasprotju angleške politike napram sovjetski Rusiji. Dalje pa bo Litvinov razvil ruski konkretni program za razorožitev. Vložil bo resolucijo, s katero zahteva ruska delegacija popolno razorožitev ali pa vsaj stopenjo razorožitev in efektivne garancije za mir s sklepjanjem paktov nenapadanja, kakor jih je Rusija že vsem državam direktno ali indirektno ponudila. Razorožitvena konferenca ne bo samo ustanovila varnostnega komiteja, temveč določila tudi program delovanja in imenovala poročevalca komiteja in predsednika. Kot voditelja varnostnega komiteja imenujejo dr. Beneša.

V Parizu so prišli na sled sovjetski špijonaži.

v Pariz, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Policija je odkrila vohunsko afero, koje posameznosti se drže v tajnosti, ker je glavni krivec, ki je inozemec, ubežal. Naročil jo je baje agent vohunske službe neke vzhodnoevropske države. Doslej so bili aretirani štirje Francozi: en vojak, en davčni uradnik, en delavec neke tovarne za vojni material in neki drugi delavec, ki so od raznih vojaških oseb skušali dobiti listine in poročila o narodni obrambi. Listine, ki so jih dosedaj dobili, baje nimajo posebne vojaške vrednosti. — Večerni listi poročajo, da je ubežni agent v službi sovjetske Rusije.

Poslanik Nešić pri Molovu in Burovu.

r Sofija, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanski poslanik v Sofiji Ljuba Nešić je bil danes sprejet od zunanjega ministra Burova in finančnega ministra Molova. Zvečer sta oba ministra odpotovala s soprogom v Ženevo na seje Sveta Društva narodov, ki bo med drugim razpravljala o posojilu Bolgariji.

Capablanca je že obupal.

v Newyork, 29. nov. V šahovskem mojstrskem boju je bila 34. partija med Capablancem in Aljehtinom po 80. potezi zopet prekinjena. Stanje igre je za Capablancem brezupno ter je izjavil Capablanca, da bo po zopetni otvoritvi od igre odstopil, tako da se Aljehtin že sedaj smatra za novega svetovnega mojstra v šahu. Oba igralca bosta potem v Čilu pred 10.000 gledalci igrala partijo z živimi figurami.

Grof Bernstorff, nemški delegat na razorožitveni konferenci v Ženevi.

Pričakovanje radostnega dogodka v kraljevi rodbini.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor se izve iz dvorskih krogov, je v prvi polovici januarja pričakovati v kraljevi rodbini radostnega dogodka.

Kooperacija med radikali in Jugoslov. klubom.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« prinaša vest o bodoči tesni kooperaciji radikalnega in Jugoslovanskega kluba in hoče to svojo vest pokazati kot originalno in senzacionalno. Znano je, da je kooperacija dogovorjena že oddavn v blejskem paktu. Kakšna bo ta kooperacija, o tem pa »Pravda« ugiblje z nebrzdano fantazijo.

Vukičevič se z Radičem sploh ne razgovarja.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Povodom pisanja Radičevega »Vala«, da so se nekateri radikalnega in Jugoslovanskega kluba in hoče to svojo vest pokazati kot originalno in senzacionalno. Znano je, da je kooperacija dogovorjena že oddavn v blejskem paktu. Kakšna bo ta kooperacija, o tem pa »Pravda« ugiblje z nebrzdano fantazijo.

Brezpomembna seja.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Seja glavnega odbora radikalne stranke je minila popolnoma brez vsakega zanimanja politične javnosti. To je razumljivo, ker so se udeležili seje politični penzionisti, za katerih mnenja se danes nihče ne zanima. Mnogo zanimivejše bi bilo, da je advokatica gna. Zora Trifkovičeva zagovarjala svojo mamo, ki se je žutila užaljeno od urednice lista »Reč i slike« ge. Zrnč.

Reforma centralne uprave.

r Belgrad, 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Poseben odbor ministrov je razpravljal in sprejel zakonski načrt o osrednji upravi. Število ministrstev je za eno večje, kakor je v prejšnjem načrtu, o katerem je razpravljali zakonodajni odbor lani. To ministrstvo je poštno. Nadalje je sprememba tudi v tem, da ostane graditev železnice železniškemu ministrstvu, ne pa ministrstvu za javna dela, kakor se je to nameravalo. Sicer je ta zakon v podrobnostih boljše izdelan ter ima pri vseh ministrstvih določeno število oddelkov in njihov delokrog. Posebni del ima odredbe glede izvrševanja upravne službe. V teh odredbah so nekatere odredbe, ki so za državno upravo popolnoma nove, zajamčujo hitro reševanje poslov in preprečujejo neštivilne stvarno nepotrebne intervencije.

Debata o zemljiškem davku.

r Belgrad, 29. nov. (Tel. »Slov.«) Davčni odbor je razpravljal o splošnih odredbah in o odredbah glede zemljiškega davka. Sprejetih je bilo 14 členov z malimi stilističnimi spremembami. Po slane Pušenjak je predlagal, da se ukine davek na poslovni promet, ki je težko breme za trgovino, obrt in industrijo in ki ovira razvoj našega združništva. Glavni ravnatelj Letica izjavlja, da je ta davek vpeljan v vseh zapadnih državah, izvezem v Angliji in da daje povsod visoke dohodke. Potrebna pa je reforma tega davka, ki jo pripravlja finančni minister. O načinu predpisovanja zemljiškega davka in uvedbi katastra je poročal Letica in za njim generalni direktor katastra Nedeljković. Zanimiva so bila izvajanja glede ponovne ugotovitve čistega katastrskega donosa. V celi državi je 14.170.000 ha zemljišča, ki je potrjeno temu davku. V Sloveniji 1.550.000 ha. Katastrski čisti donos bi znašal za celo državo po precentitvi glavnega davčnega ravnateljstva okrog 3.260.000.000 Din. 20 odst. davčna stopnja bi dala okrog 600.000.000 dinarjev zemljiškega davka, približno isto vsoto, kakor je dajal sedaj. Katastrski čisti donos na 1 ha zemljišča se računa približno: v Črni gori 20 Din, v Dalmaciji na 40 Din, v Bosni, Hercegovini in južni Srbiji 150 Din, v Sloveniji 161 Din, na Hrvaškem 175 Din, v severni Srbiji 180 Din, v Banatu in Vojvodini 600 Din. Ako bi komisija ugotovila višjo vsoto, se bo dosedanja davčna vsota znižala. Izjavil je odločno, da na noben način ne namerava povišati zemljiškega davka.

r Belgrad, 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Pri ministru za socialno politiko dr. Gosarju se je danes zgledala deputacija železniških kronskih upokojencev in rentnikov in mu razložila svoje težave in težnje. Minister je obljubil vso svojo pomoč in podporo.

Novi ljubljanski občinski svet za nobeno delo ni zmožen.

Prva seja. - Dvakratna brezuspešna volitev. - V ožji volitvi izvoljena kandidata SDS dr. Puc za župana in Josip Turk za podžupana. - Z dr. Pucem nobenega opravka. - Opozicija ima večino. - Poparjena SDS. - Mirna Ljubljana.

Ljubljana bi včeraj po dolgih letih morala dobiti svojega župana, pa ga ni. Pamet, razsodnost in uvidevnost so podlegle, zmagala je strankarska zagrizenost, zaslepljenost ali pa popolna nesposobnost SDS.

Pri zadnjih občinskih volitvah smo dobili izid, ki onemogoča vlado ene stranke v občini in zahteva za delazmožnost sodelovanje vsaj dveh najmočnejših strank: SLS in SDS. SLS ima namreč 19 mandatov, SDS 23, radikali 2, socialisti 2, komunisti 2 in g. Gregorič enega. SDS je relativno najmočnejša stranka. Ima pa proti sebi večino 26 glasov.

Kot večinska stranka je bila SDS poklicana, da stori vse, da se upostavi potreben sporazum, skupen program in sporazumna delitev dela, pravic in odgovornosti za novi občinski svet. Javnost je to od SDS pričakovala tem bolj, ker bi se bila ta stranka tako vsaj za spoznanje oprala velikega greha, da je uničila avtonomno zastopstvo Ljubljane in bi pokazala, da ima vsaj voljo kreniti v tem oziru na nova pota.

Toda SDS je pričakovanje temeljito varala. Znova se je izkazalo, da so pota in cilji SDS povsem drugi, kakor bi jih pošteno misleč človek pričakoval. Tudi v tem slučaju, ko ji je njen lasten interes narekoval pravo pot, je odpovedala in ubrala svojo staro metodo: položaj zlomiti. Seveda je v tem slučaju prelomila vama sebe.

Volitve župana in podžupana so se torej vršile v znamenju popolne razcepljenosti, le SLS in NRS sta nastopali dogovorno. Pri ožjih volitvah je SDS sicer prodrla s svojima kandidatom dr. Dinko Pucem za župana in Josipom Turkom za podžupana, toda ta dva gospoda kakor rečeno, sta zastopnika manjšine 23 glasov in imata proti sebi vse druge stranke s 26 glasovi. Jasno je, da niti enkrat ne more sesti dr. Puc na županski stolec, ne da bi pri tisti priči odfrčal.

Poleg tega številčnega razmerja glasov v občinskem svetu je SDS pa podkrepila svojo popolno nesposobnost še v izbiri osebnosti za župana. Dr. Dinko Puc teže očituje, ki nujno zahtevajo razčiščenja, preden bi bilo sploh mogoče govoriti o njem kot županu. Če bi bil SDS največji nasprotnik sufliral izbiro osebnosti, bi ne bil svetoval nikogar drugega. To jasno podčrtava izjava, ki so jo podali občinski svetniki SLS. Kako to svojo izjavo pojmujejo, pa so pokazali s tem, da so vselej, kadar se je oglašil k besedi dr. Puc, zapustili dvorano. Poslušali so vsakega drugega govornika katerekoli grupe, tudi zastopnika SDS g. Turka in bi poslušali tudi vse druge, izvzemši še g. Urbančiča, toda z g. dr. Pucem niso hoteli imeti nobenega opravka in so se vselej odstranili, kadarkoli se je ta pojavil kot govornik.

Ta demonstracija ni iz zraka vzeta gesta, ampak z dejstvi popolnoma podprt protest in izraz okolnosti, ki onemogočajo, da bi dr. Puc kaka oblast mogla potrditi za župana.

Naše stališče je v tem položaju jasno. SDS nima večine in poštenega sporazuma ne mara. Ker ima toliko mandatov, da ona sama onemogoča delazmožnost občinskega sveta, je treba izvesti vse priprave za nove volitve.

Otvoritev seje.

Ob 5 popoldne so se pričeli shajati v mestni posvetovalni dvorani novizvoljeni občinski svetniki. Galerija je bila nabito polna, mnogo ljudi — pristašev vseh strank, — pa je čakalo pred magistratom. V magistratno poslopje so stražniki pustili le občinske svetnike, časnikarje ter tiste, ki so si preskrbeli vstopnice na galerijo. V sejni dvorani so zavzeli skrajno levo krilo korporativno navzoči občinski svetniki SLS, oba svetnika Napredne gosp. stranke dr. Ravnihar in dr. Lukan sta se vsedla v srednjo klop za pristaši SLS, sredino so zavzeli občinski svetniki SDS, med njimi prav v ospredju bivši gerentje dr. Puc, g. Likozar in g. Turk. Na skrajni desni sta sedela oba socialisti gg. Likar in Miklošič ter dekalist dr. Lemež. Dr. Lemeževoga somišljenika Marcela Zorge ni bilo in se tudi ni opravičil. Prav v ozadju v kotu je sedel občinski svetnik g. Urbančič, glede katerega se je zagotavljalo, da je položil vse funkcije...

Mesto začasnega predsednika je zavzel najstarejši občinski svetnik, edini zastopnik Neodvisne gospodarske stranke v občinskem svetu primarij g. dr. Vinko Gregorič, na njegovi desni je sedel zastopnik velikega župana vladni svetnik dr. Borštnar, na levi pa magistratni svetnik dr. Fuchs, ki je vodil zapisnik.

Dr. Gregorič je najprej pozdravil vse občinske svetnike ter vladnega zastopnika dr. Borštnarja, nakar je dr. Fuchs prečital imena vseh 49 občinskih svetnikov. Navzoči so bili vsi razen Marcela Zorge.

Nato je predsednik ugotovil sklepčnost in določil overovatelja zapisnika, in sicer gg. dr. Jeriča in dr. Bohinca. Za skrutinatorje glasovanja so bili izvoljeni g. ravnatelj Jeglič, g. Vargazon in dr. Lemež.

Protest proti okrnitvi univerze.

V svojem otvoritvenem govoru je dr. Gregorič prečital najprej protest novega občinskega odbora proti okrnitvi slovenske univerze v Ljubljani. Za tem je dr. Gregorič prešel h konstituiranju novega občinskega sveta. Poudarjal je, da je bilo ljubljansko prebivalstvo dolgo izločeno od sodelovanja pri občinski upravi. Posledice večletnega gerentovanja in komisarstva se že občutijo. Dr. Gregorič apelira na lojalnost novih občinskih svetnikov ter pozivlja obe veliki skupini v novem občinskem svetu, naj se v interesu delazmožnosti občinskega zastopstva v vseh ozirih, zlasti v gospodarskih vprašanjih sporazume na skupno delo v blagor in korist mestne občine in naj odstranita medsebojna nasprotja. Svoj nagovor je zaključil z besedami: »Videant consules, ne quid detrimenti capiat res publica«.

Izjava dekalistov.

Pred prehodom na volitve župana in podžupana je dr. Lemež prečital daljšo izjavo o postopanju dekalističnih zastopnikov v novem občinskem svetu. Govorec najprej o splošni reakciji, ki vlada v državi in protestirajoč proti izjemnim zakonom, ki tlačijo razredno zavedni proletarijat je na sledeči klasični način označil SDS in njeno delo.

SDS je skupno s srbsko radikalno stranko ustvarila in izvajala izjemne zakone proti delavskemu razredu, razpustila je KSJ in NDSJ, napolnila je ječe s predstavniki razrednega delavskega pokreta in v jugoslovanskih ječah uvedla režim »glavnjačec«, da se je mogla lažje izvajati centralistična politika velesrbske buržoazije. Organizirala je Orjuno, ki bi naj bila s fašističnimi metodami zatrla razredni delavski pokret, v kolikor to ni bil v stanju režim zakona o zaščiti države. Razpuščala je občinske svete v delavskih in kmečkih občinah ter razgnala l. 1924. ljubljanski občinski svet ter upostavila v državi skupno z radikalno stranko glasni P. P. režim. Govorec nato o SLS priznava deklaracija, da je bila ona do zadnjega časa proti temu režimu v opoziciji in da je vodila, po govornikovem mnenju vsaj navidezno borbo za režim demokracije proti centralizmu in za avtonomijo in združeno Slovenijo. Vendar nato deklaracija napada SLS, dolžeč jo skrivaje pri raznih nasilstvih in nerednostih, ki se dogajajo v državi. Deklaracija končno obljublja, da bodo dekalisti vodili borbo tako proti SDS kakor tudi proti SLS in da bodo v tej smeri postopali tudi pri volitvi župana in podžupana.

Volitev župana.

Sledile so volitve župana. Volilo se je z listki, ki jih je pobiral magistratni sluga od klopi do klopi v žaro.

Pri prvem glasovanju so dobili: dr. Ravnihar 20 glasov, dr. Puc 23 glasov, Marcel Zorge 1 glas, Ivan Tavčar 1 glas, 3 glasovnice so bile prazne. (Oba socialisti in dr. Vinko Gregorič.)

Pri drugem glasovanju so dobili: dr. Ravnihar 21 glasov, dr. Puc 23 glasov, Marcel Zorge 1 glas, 3 glasovnice prazne.

Razbita žara.

Ker ni ne pri prvem in ne pri drugem glasovanju nihče od kandidatov dobil potrebne absolutne večine glasov, je predsednik odredil novo ožjo volitev med dr. Pucem in dr. Ravniharjem. Pri ožji volitvi je potrebna le relativna večina. Ko je uradnik pobiral glasovnice, mu je slučajno padla žara na tla, se odprla, vse glasovnice pa so se raztrele. Dogodek je vzbudil kirohot ter številne humoriistične komentarje. »Slabo znamenje, g. dr. Puc!« »Tako bo akrahirala SDS!« itd. se je čulo z vseh strani.

Predsednik je moral odrediti novo glasovanje. Dal je pobrati vse še ostale glasovnice za ožjo volitev. Nova volitev se je vršila z glasovnicami z dvojnimi občinskimi pečatom — da se preprečijo vse zlorabe.

Šele pri četrti volitvi je mogel dr. Gregorič razglasiti končni rezultat. Dobili so: dr. Puc 23 glasov, dr. Ravnihar 21 glasov, štiri glasovnice so bile prazne.

Dr. Gregorič »razglasiti moram, da je dr. Puc na podlagi ožjih volitev izvoljen za župana mesta Ljubljane. (Smeh pri opoziciji, dva, trije fantiči zaploskajo na galeriji.) Vprašam g. dr. Puc, če izvolitev sprejme?«

Dr. Puc omenja v odgovoru najprej apel predsednika na kolaboracijo obeh glavnih skupin v občinskem svetu, prizna, da je občinski svet v sedanji situaciji delanezmožen, nato se pa dotakne vprašanja raznih očitkov, ki so bili iznešeni proti njemu v času volivne borbe, nanašajoč se na gospodarstvo bivšega gerentskega sveta.

Zastopniki SLS in Napredne gospodarske stranke zapuste pred dr. Pucem govorom dvorano. Vtis tega eksodusa napravi na občinske svetnike SDS porazen vtis.

Dr. Puc, ves iritiran izjavlja dalje v svojem in v imenu svojih tovarišev, da ima on, kakor vsi njegovi tovariši čisto vest.

Po izjavi dr. Puc se opozicija vrne v dvorano. Dr. Jerič se priglasi k besedi in poda sledečo izjavo zastopnikov SLS in Napredne gospodarske stranke:

Izjava.

Podpisani člani občinskega sveta ljubljanskega izjavljamo, da ne moremo sodelovati v občinskem svetu z g. dr. Pucem kot županom, dokler se ne razčisti afera, iznešena ob priliki občinskih volitev dne 2. oktobra 1927, tičeča se prodaje Filipovega dvorca Mestni hranilnici ter prosimo, da se ta izjava priključi spisom o današnji volitvi župana. — Ljubljana, dne 29. novembra 1927. — Izjavi sledi 21 podpisov.

Na galeriji nastane hrup. Nekateri pritrjujejo izjavi, dva trije pa protestirajo. Predsednik zagrozi, da bo dal galerijo izprazniti.

Besedo dobi socialist dr. Stanko Likar, ki izjavlja: »Visoka zbornica! Očitek je bil izrečen od take strani, da je treba nanj brezpogojno dati odgovor. Kljub temu pa javnost še danes tega odgovora ni dobila. Prav tako nepojasnjenih je še vse polno afer. Mi smatramo, da je prva dolžnost novega občinskega sveta, kateri mora imeti dovolj moralne sile v sebi, da razjasni vse te afer. S tem bo občinski svet dokazal, da ima zmožnost do dela in da ima Ljubljana pravico do popolne samouprave. Predlagam zato, da občinski svet izvoli iz svoje srede preiskovalno komisijo, ki naj to in vse slične afer preišče in dožene krivice. Ponovno izjavljam, da je očitek proti dr. Pucu eden najtežjih, ker je bil iznešen z oficijelne strani.«

Dr. Lemež se strinja s principom, izraženim v izjavi, misli pa, da bi bila izjava umestna šele, ko vlada potrdi župana.

Dr. Lemež v svoji naivnosti apelira na dr. Puc, naj bo toliko pošten in naj prepusti mesto župana podžupanu toliko časa, dokler se ne opere proti njemu izrečenih očitkov. Zahteva, da se takoj spravi na tapet vprašanje razčiščitve afer dr. Puc.

Dr. Gregorič zaključí nato debato o tej aferi. Zbornica preide nato k

volitvi podžupana.

Pri prvi volitvi dobi g. dr. Jerič 21 glasov, g. Josip Turk 23 glasov, g. Zorge 1 glas, tri glasovalce so bile prazne.

Pri drugi volitvi razglasi dr. Gregorič, da je dobil g. Turk 23 glasov, dr. Jerič 20 glasov, g. Zorge 1 glas, dr. Perič 1 glas. (Začudenje v zbornici. Klici: »Smešno!« Na eni glasovnici je bilo namreč ime g. dr. Jeriča nejasno pisano in je skrutinij čital ime dr. Perič.) Tri glasovnice so bile prazne.

Ker tudi tu ni dobil nihče od kandidatov absolutne večine, odredi dr. Gregorič ožjo volitev podžupana. Rezultat je ostal kljub temu isti. Od vseh 48 glasov je bilo oddanih za g. Turka 23 glasov, za g. dr. Jeriča 21 glasov, štiri glasovnice so bile prazne.

G. dr. Gregorič proglasi nato za župana gosp. doktorja Turka. (»Živio doktor Turk!«) Burno, iskreno ploskanje vse dvorane.)

Novi podžupan g. Turk vstane in se ginjeno zahvaljuje za toliko čast in za navdušene ovacije. Zavidno ga gleda dr. Puc, ki ni bil deležen tolikega navdušenja. G. Turk obljublja, da bo vodil (= fural) na magistratu le gospodarsko politiko in da bo tudi gospodarska politika vodila (= furala) na magistratu njega samega. Končno pove g. Turk, da izvolitev za podžupana sprejme. Vsa dvorana mu ginjena aplavdira.

Govor prof. Jarca.

K besedi se prijavlja načelnik kluba SLS v občinskem svetu prof. Jare, ki izjavlja:

»Gospod dr. Lemež je naperil svoje očitke zoper nameravane kršitev občinske avtonomije na napačno adresi. Izid volitev župana in podžupana dokazuje, da besede o vzajemnem sodelovanju v občinskem svetu SDS ni resno sprejela, niti resno mislila.

Ugotavljamo, da SDS ni storila niti enega koraka, ki bi prispeval k vzajemnemu delu v občinskem svetu. To bi bila njena toliko večja dolžnost, ker še vedno nosi na sebi očitke, da je dvakrat nasilno razgnala občinski svet v Ljubljani. Ugotavljam, da se je avtonomija mestne občine vzpostavila samo od vlade, v kateri sedi SLS. Zato odločno odklanjam očitke, da smo mi proti avtonomiji mesta Ljubljana.

Dr. Puc priznava nato, da SDS ni podvzela nobenih korakov, ker ji je dobrodošel vsakdo, kdor pride — z dobro voljo, SDS je za vsak kompromis in je to že večkrat izjavila. (»Nam tega niste nikoli povedali!« — klic iz vrst SLS.) Občinski svetniki SLS vstanejo in odidejo.)

Dr. Puc preide nato v svojo običajno razburjenost in prične strastno napadati SLS. »Sram vas bodile! to je bil refren vsega njegovega visokopolitičnega govora proti SLS. Ko dr. Puc konča svoje zmerjanje, zaključí dr. Gregorič sejo.

O na: ...splošno pa je znano, da žive oženjeni mnogo dalje kot neozmenjeni...

O n: Dolgočasijo se, pa se jim zdi eno leto dolgo za dve leti...

Budget ministrstva za vere.

Pod gornjim zaglavjem prinaša nedeljski »Slovenec« (št. 270.) nekatere podatke, ki pa niso točni, četudi se citira expoze ministra za vere M. Obradoviča.

Trdi se namreč, da letošnji proračun 1928-29 ne vsebuje kreditov za dinarska kongrualna izplačila. To pa ni res! Minister financ je namreč vnesel kredit za dinarska kongrualna izplačila v resort Vrhovna uprava, kjer je pod novo pozicijo baš v te svrhe votiran določen kredit. Če pa bi le-ta ne zadostoval, je predvidena še možnost »virmanisanja«, ker dotična partija vsebuje večstomilijonski kredit. Tudi v tem je expoze ministra pomanjkljiv, ker trdi, da v budgetu 1928-29 ni pozicije za pomoč cerkvam in cerkvenim zgradbam. Vnešena je namreč ista vsota kot lani in s tem ohranjena dosedanja pozicija v označene svrhe. To oboje, kredit za dinarska kongrualna izplačila kot tudi kredit za pomoč cerkvam, je minister financ namreč privzel v budget, četudi je bil sam to dvoje črtal, na energično intervencijo Jugoslovanskega kluba in katoliškega episkopata, ki sta skupno nastopila baš v pravem momentu v prilogi zboljšanja proračuna za kat. cerkev, v kolikor se le-ta dotira od države!

Več o budgetu za vere v »Vzajemnosti«. Pripomnil bi le to dvoje v dokaz, da niso zanesljive kritike proračuna bodisi kateregakoli resora od strani kritikov, ki ne poznajo celotnega proračuna in njegovega ustroja, kar zahteva pač daljšega študija kot je trenuten vpogled v posamezni oddelek obsežnega proračuna in seciranje posameznih postavk.

K. Skulj, narodni poslanec.

(Imenovano kritiko, ki je, kakor vidimo, hvalabogu neutemeljena, smo prinesli kot kronisti iz »Narodne politike«. — Opomba ured.)

Dr. Hodžar.

Sodišča.

(Po novem zakonskem načrtu o ureditvi rednih sodišč.)

Redna sodišča se dele v dve vrsti: v okrajna (srezka) sodišča s sodniki poedinci in zborna sodišča: okrožna, trgovska in apelacijska (višja) sodišča ter kasacijsko (najvišje) sodišče.

Sodišča izrekajo sodbe v imenu Njegovega veličanstva kralja ter so dolžna dajati drug drugemu pravno pomoč.

Okrajna (srezka) sodišča.

Načrt predvideva v vsakem okraju (srezu) po eno okrajno sodišče s sedežem v kraju okrajnega glavarstva. Omogoča pa obstoj po več okrajnih sodišč v istem okraju z ozirom na število prebivalstva, kakor je na drugi strani dana možnost, da se za dva manjša okraja ustanovi samo eno okrajno sodišče.

Nameravalo se je v prejšnjih načrtih tega zakona določiti za vsak okraj samo eno sodišče, čegar krajevno področje naj bi se popolnoma strinjalo s krajevnim področjem političnopravnega okraja (okrajnega glavarstva).

V sedanjem načrtu je to načelo padlo, tako da je mogočih več okrajnih sodišč v istem okraju, kakor tudi ni izključeno, da eno in isto okrajno sodišče sega čez meje posameznih upravno-političnih okrajev.

S tem je zadoščeno krajevnim razmeram in potrebam v posameznih pokrajinah. Enkrat določeno število okrajnih sodišč, njih sedeži in krajevna področja pa se morejo spremeniti samo z zakonom.

V novem zakonu bodo vsa okrajna sodišča in njih sedeži posamično naštet. V Sloveniji ostanejo vsa dosedanja sodišča, mogoče so pa v končni redakciji načrta manjše spremembe v pogledu krajevnega področja posameznih sodišč. Eventuelno se ustanovi, če je za to nujna potreba, v okviru finančne možnosti še kako novo sodišče, da se zadosti potrebam ljudstva, n. pr. v Prekmurju.

Okrajna sodišča sodijo po sodniških poedincih v civilnih sporih, kazenskih, izvenspornih, izvršilnih in zemljiškoknjižnih predmetih v prvi instanci ter vodijo zemljiške knjige.

Okrajno sodišče upravlja od pravosodnega ministra postavljeni sodnik — starešina. Potrebno število prideljenih sodnikov, sodniških pomočnikov, pisarniškega osebja in sluziteljev določa minister za pravosodje.

Starešina sodišča pripravi na koncu leta razdelitev službe in posameznih poslov za bodoče leto, predsednik okrožnega sodišča lahko to razdelitev odobri ali pa v roku 15 dni spremeni.

Načrt pozna tudi redne sodnijske dneve izven sedeža okrajnega sodišča v krajih, preveč oddaljenih od sodišča. Take sodnijske dneve določa pravosodni minister po predlogu predsedništva višjega sodišča, minister tudi odreja, kake vrste sodnijski posli se morejo vršiti na sodniških dnevih izven sedeža sodišča. Kraj, kjer se vrši tak sodnijski dan, velja v tem slučaju kot sedež okrajnega sodišča.

Ameriški kapital roma v Rusijo.

v Moskva 29. novembra. (Tel. »Slov.«) Med ruskim glavnim koncesijskim uradom in med njurškimi Farquhar-koncernom je bila podpisana pogodba, po kateri bo prvič dotekla ruski industriji večja ameriška finančna sredstva dosedaj še neimenovane njurške bančne skupine. Predvideva se šestletni kredit 40 milijonov dolarjev za izgraditev železnic v kotlini Dona.

Dnevne novice

KOLENDAR.

Sreda, 30. novembra. Andrej, Konstancij, Justina. Solnce vzhaja ob 7. uri 27 minut jutraj in zahaja ob 4. uri 12 minut popoldne.

Dunajska vremenska napoved za 30. november: Na višinah jasno, v dolinah jutranji mraz in megla, ki bo na vzhodnem robu Alp trajal tudi podnevu.

★ Slovenski komponisti so na svojem zborovanju dne 28. t. m. sprejeli soglasno sledečo resolucijo: Slovenski komponisti, zbrani na sestanku dne 28. t. m. enodušno in najodločnejše zahtevajo, da se zloglasni § 44 finančnega zakona, ki omogoča okrnitev našega najvišjega znanstvenega zavoda, slovenske univerze, brezpogojno ukine, ter ne samo da se ta naš, za kulturo našega naroda prepotrebni zavod pusti v dosedanjem obsegu, ampak da se še izpopolni ter se mu dodeli tudi muzikološka stolica. Slovenski komponisti pozivamo narodno skupščino, zlasti pa vse slovenske poslance, da prav gotovo odklonijo predlog ministrskega sveta o okrnitvi slovenske univerze. Podpisi: Emil Adamič, dr. Dolinar Anton, Ferdo Juvanec, Anton Lajovic, Slavko Osterc, Josip Pavčič, Stanko Premrl, Janko Ravnik.

★ Volivno gibanje v okraju Maribor — desni breg. Za občinske volitve v tem okraju je po dosedaj prispelih podatkih v 20 občinah vložen samo po ena lista in sicer od SLS. Tudi po drugod stoji naša stvar dobro. Volitve bodo 11. decembra.

★ Vlaganje kandidatnih list za občinske volitve v sodnem okraju Marenberg. Kandidatne liste so vlozene. Volitve bodo 4. decembra. Ta okraj je odločno v taboru SLS. Dokaz za našo trditelje je dejstvo, da je po večini v vseh občinah vložena samo lista SLS.

★ Somišljenike po kmetih ponovno opozarjamo na koledar naše kmetijske zveze. Koledar mora imeti vsak naš zaveden kmet. Gotovo je tudi najprikladnejši žepni koledar, ker ima trpežno vezavo. Cena je za to opremo silno majhna — 10 Din. Koledar se naroča na naslov: Jugoslovanska kmetijska zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Poslali smo ga tudi na deželo mnogim zaupnikom, da ga razprodajo. Te zaupnike prosimo, da to kmalu izvrše, somišljenike pa prosimo, naj zaupnike po koledarju povprašajo. V Ljubljani prodajajo naš koledar: Jugoslovanska tiskarna, Nova založba, Giontini in Prodajalna KTD.

★ Higijenski tečaj v St. Vidu nad Ljubljano. Blaž Potočnikova čitalnica v St. Vidu prireja ta teden higijenski tečaj v ljudskem domu. Na dnevnem redu so predavanja: Pegasti legar, filmsko predavanje. Predava zdravnik dr. Tavčar. Tifus, predava in pojasnjuje s skioptičnimi slikami dr. Ivo Pirč. Higijena dojenčka, predava samo ženam zdravnik dr. Drager. Obrtna higijena, predava s slikami dr. Ivo Pirč. Zdrav ali pohabljen? Predava dr. Tavčar. Začetek vsak dan točno ob 7. uri zvečer. K predavanju se vljudo vabijo vsi župljani vseh slojev.

★ Železniškemu ravnateljstvu. Prejeli smo: Jutranji vlak z Gorenjskega pripelje v St. Vid nad Ljubljano že nabito poln. V St. Vidu pa nas toliko vsak dan vstopi, da je redno vožnja do Ljubljane prava stiskalica. Stojimo in tiščimo se v železniških vozovih kot žveplenke v škafliji. Prosili bi železniško ravnateljstvo, da posebno v zimskem času priklopi k jutranjemu vlaku več voz, da bo vožnja bolj znojna.

★ Zgodovinski dnevi. 30. novembra: 1667. se je rodil angleški satirik Swift. — 1817. se je rodil zgodovinar Teodor Mommsen. — 1835. se je

rodil ameriški pisatelj Mark Twain, avtor našega podlistka »Kraljevič in siromaki«, ki se je včeraj končal. — 1900. je umrl angleški pisatelj Oscar Wilde. — 1806. so srbski vstajci vzeli Turkom Belgrad. — 1846. je umrl nacionalni ekonom Friderik List.

★ Neutemeljen napad. Iz Apač smo prejeli: V petkovi številki »Jutrac« se je nekdo obregnil v naš samostan radi podpore 1000 Din, ki mu jo je naklonil oblastni odbor. Da slednjemu ne bo treba informirati dopisnika glede našega mišljenja in delovanja, bodi javnosti povedano, da obstojata tukaj prav za prav dva samostana in sicer eden nemški v Freudenau v Meinlovi graščini, kjer vodijo dotične sestre otroški vrtec v nemškem jeziku, drugi pa v Apačah in so sestri učiteljice na zasebni dekliški osnovni šoli. Kaj kritični dopisnik z besedo »nedavno« hoče označiti, je nejasno. Da so do pretrata bile na tej šoli nastavljene nemške sestre, je pač umevno, ker so Apače veljale za popolnoma nemški kraj, v Jugoslaviji pa se je ta samostan temeljito »preorientiral«, ker so sestre same Slovenke in vodijo šolo ravno tako po predpisih šolske oblasti kakor učiteljstvo na deški šoli. S tem je menda dovolj jasno povedano, da denar ni prišel v napačne roke in ne bo služil za germanizacijo deklet.

★ Promet je ustavljen na cesti Kamnik — Črna — Gornji grad za kakih osem dni, ker so se podsulni novi plazovi na cestišče.

★ Trgovinam prepovedano točenje alkoholnih pijač. Zadnja leta se je zelo razširila prodaja alkoholnih pijač v trgovinah in sicer za stoječe goste. Samo v trboveljski občini je okrog 50 takih trgovin, ki so nakupovalcem živeča kakor tudi drugim odajali pijačo. Dobil si pa tudi večkrat v trgovinah boljše kapljico. Da so imeli gostilničarji radi tega veliko škodo, je razumljivo, zato se je Zveza gostilničarskih združenj pritožila na državni svet, ki je sedel po notranjem ministru izdal naredbo, da se z 31. decembrom 1927 zatvorijo točilnice alkoholnih pijač v vseh onih trgovinah z mešanim in specerijskim blagom, ter tudi v branjarijah, katehri lastniki ob uveljavljanju novih taksacij za točenje alkoholnih pijač za konzum v poslovnih prostorih. Vse te trgovine morajo od 1. januarja 1928 prodajati alkoholne pijače le v originalno zaprtih steklenicah, katere se pa v prodajalnih ne smejo odpirati ne polniti ali pretakati v manjše posode, kakor pač predpisuje pravilnik o gostilnah.

★ Pomorna letalska nesreča. Iz Mostarja poročajo z dne 27. t. m.: Danes popoldne se je dogodila nova letalska nesreča, ki je zahtevala zopet dve smrtni žrtvi. Letalo je vodil podnarednik Dragoslav Vidojevič, rodom iz Srbije, prideljen mu je bil Slovenec dijak-pilot Jakob Korenjak. Letalo je padlo radi defekta pri motorju z višine 100 m. Oba pilota sta bila mrtva.

★ Izredna lovška sreča. V lovišču občine Dolnja vas je trgovec G. Karel Hribar iz Prigorice 27. t. m. ustrelil lepega medveda. Mrcina je dolga 185 cm, 80 cm visoka, podplat ima 18 cm. Težak je bil 95 kg. V lovišču so tudi jeleni in divje svinje.

★ Strojni ključavničarji in železostrugarji! Komisija, ki bo izbrala večje število strojnih ključavničarjev in železostrugarjev za vojaški arzenal v Kragujevcu, bo poslovala pri podpisnem uradu dne 2., 3. in 4. decembra 1927 popoldne. Kdor reflektira na mesto, naj se na te dni javi popoldne pri podpisnem uradu. — Državna borza dela v Ljubljani.

★ Smrt dunajskega policijskega uradnika na belgrajskem kolodvoru. V ponedeljek popoldne je v Belgradu v vagonu Orient-ekspresa Carigrad — Ostende umrl policijski svetnik Friderik Ramasch z Dunaja. Pokojnik je organiziral policijo v Carigradu. V spremstvu bolniške sestre se je vrnil proti Dunaju. Med potjo se je njegovo stanje poslab-

šalo in umrl je ravno, ko je vlak stal na belgrajskem kolodvoru.

★ Obsojen vojaški dobavitelj. Pred sarajevskim sodiščem se je vršila razprava proti znanemu veletrgovcu in veleindustrialcu Kostu Petroviču iz Belgrada. Petrovič je prevzel dobavo enega vagona vojaških čevljev za vojno ministrstvo. Ker ni mogel pravočasno dobaviti, je prišel na originalno misel, ki pa je bila zanj katastrofalna. Izdal je namreč račun na 12.500 parov čevljev, ki jih je bil zavezan dobaviti, v resnici je pa dobavil samo 1250 parov. Na to je dal naloženi vagon zapečatiti in ga je sam spremljal iz Belgrada v Sarajevo, kamor je imel poslati čevlje. Med potjo je na neki postaji blizu Sarajeva zažgal vagon v nadi, da bo vagon s tovorom vred pogorel in tako ne bo prišla na dan goljufija. K njegovi nesreči so pa ogenj kmalu pogasili, ne da bi čevlji zgoreli. Na lice mesta poslana komisija je seveda ugotovila goljufijo. Petroviča so takoj aretirali in sodišče ga je obsodilo na pet let jebe.

★ Skrivnostni umor. Te dni so našli na polju pri Sarajevu mrtvega 60 letnega Jurija Raucha, ki je bil nastavljen pri sarajevskem električnem podjetju. Morilec, ki ga še niso mogli izslediti, je Raucha ustrelil od zadaj v glavo s samokresom. V žepu umorjenega so našli samokres z enim nabojem. Policija se trudi, da bi razjasnila ta skrivnostni zločin.

ORLAČILA TVRDE J MAČEK

Ljubljana Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ Stenical najboljšo sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.

Miklavžev večer v »Unionu«

dne 5. decembra ob 7 zvečer

Jutri v četrtek 1. decembra se v »Unionu« pred veliko dvorano ob 9 popoldne predvaja vstopale, in traja do 13. ure. Predprodaja se vrši potem vsak dan od 3-7 zvečer. — Cene vstopnic: družinske v parterju po 15, 12, 10 in 8 Din; otroške (t. j. za one otroke, ki jih obdari Miklavž) po 2 Din; banjske po 12 Din; galerijske po 10 in 8 Din; stojnice po 5 Din. — Darila za otroke in odrasle se sprejemajo že v predprodaji. Prosimo in opozarjamo cenjeno občinstvo, da si vstopnice pravočasno preskrbi že v predprodaji, ker bi izključeno, da na dan prireditve ne bo mogoče več postreči z njimi, kakor je bil slučaj lanske leto, ko je moralo mnogo obiskovalcev oditi brez vstopnic.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drugi imata nočno službo: Bohine na Rimski cesti in Levstek na Resljev cesti.

★ Dostojna manifestacija. Včeraj je bilo in v napredni Ljubljani je bilo, v tistem mestu torej, za katerega »višino« se potegule tudi gospod dr. Dinko Puc in Josip Turk. Moj prijatelj me sreča pred stolnico in mi razodene, da nek čudno oblečen, zastaven gospod in naprednjak kliče proti magistratu v malo zvezdato noč: Dol s klerikalci! Grem dalje in naletim na veličastno manifestacijo. Dobro oblečen demokrat jo maha po sredi ceste, za njim pa veličastna povorka 7—10 šoloobveznih otrok. »Živio Puc — za njim je pa prec Pepe Turk — je podžupan! Prmej... Men je vse gluh, Ljubljana je pa le napredna.« In spet: Živio-o-o! Otroci se razlete, boječ se, da jih navdušen naprednjak natepe... In tako je šla manifestacija od magistrata preko frančiškanskega mostu skozi Wolfovo ulico tja proti Zvezdi in naprej... Vse tiho, mizro, le živio-klici iz okajenosti in otroci, ki se bodo danes o tem razgovarjali v šoli. Nekdo, ki bi rad manifestiral, pa si ni upal s to družbo, je pripomnil pri frančiškanskem mostu: »Prav ima; živio Puc! Pa naj kaj takega spravijo skupaj klerikalci!« Jaz in drugi smo šli svojo pot in jim dali prav; vsak po svoje, manifestacija je pa le — manifestacija!

★ O cerkvi sv. Frančiška v šiški poroča ameriški korespondenčni urad (N. C. W. C. Service) vsem katoliškim listom sledeče: Frančiškani so v šiški, predmestju Ljubljane, prestolice Slovenije, nedavno posvetili novo, veličastno cerkev sv. Fran-

Vse beži

pred bacili. temi zločestimi povzročitelji vsake bolezni. Nevarnost preti našim dragim na vseh straneh. Modra gospodinja se trudi, da obdrži svoj dom v čistoti. Lys form vrši svojo dolžnost — Lysform je dino močno desinfekcijsko sredstvo prijetnega duha, ki ne maže.

Predmeti za vsakdanjo uporabo naj se čistijo v raztopini Lysforma: pos. kadi, odvodne cevi. To Vam ukazuje ljubezen nasproti rodbini.

Navodila pri vsaki steklenici. Dobiva se povsod.

Lysform

SNAGNOST
ZDRAVJE
ŽIVLJENJE

čiška, ki ima tudi za ameriške katoličane svoj pomen. Po splošnem prepričanju bo cerkev stala 5 milijonov dinarjev. Od tega je 3 milijone dinarjev plačanih. Tudi ameriški Slovenci so k temu velikodušno pripomogli. Cerkev, ki je monumentalna zgradba, je zidana v staro-grškem slogu in vzbuja tako pozornost, da je hodilo celo arhitekti iz drugih krajev Evrope študirati.

★ Kriminalen drobiž. Policija je aretirala štiri osebe in sicer dve radi beračenja, eno radi tatvine in eno radi nočnega razgrajanja. Prijavljena je družba hazardistov, ki je inscenirala velik pretep, ker eden od hazardistov ni hotel plačati zaigranih 600 Din. Prijavljeni sta dve mali tatvini.

★ Nezvesta uslužbenka. Gostilničarka Antonija Zrinc z Bleda je pred dnevi javila ljubljanski policiji, da ji je ušla njena natakarka in odnesla s seboj večdnevni skupček v skupnem znesku nad 4000 Din. Natakarka Ana O. je bila izsledena v nekem ljubljanskem hotelu, kjer se je javila pod napačnim imenom. Izročena je bila sodišču.

★ Praška kolekcija slovenskega modernega slikarstva bo razstavljena v Jakopičevem paviljonu od četrтка, 1. decembra ob 11. uri do vključno četrтка, 8. decembra, proti vstopnini 3 Din. Kolekcija obsega 200 slikarskih in grafičnih del iz zadnjih 50 let slovenskega slikarstva, ki so po večini na prodaj.

★ Gradnja delavskih hišic. Iz avtentičnega vira smo zvedeli, da bodo mogli dobiti cenen državni kredit za gradnjo delavskih hiš izključno delavci, ki plačujejo zavarovanje za slučaj bolezni, ne glede na to, v kakšni stavbi zadrugi so organizirani. Stavbna zadruga bo dobila kredit samo za tiste svoje člane, ki ustrezajo gornjim pogojem. Snovanje posebnih delavskih stavbnih združenj izključno v ta namen je torej povsem brezpredmetno.

★ Vsakovrstne trpežne čevlje, snežne čevlje, galoše kupite najboljšo pri A. Gorše, Stari trg 15.

★ Miklavž bo zbiral lepa darila za deco in odrasle dne 1. decembra od 5. do 7. ure zvečer v trgovini M. Tičar, Selenburgova ulica št. 1. 9635

★ Fino šunko in drugo se dobi najbolje v znani Jančevi delikatesi samo Zidovska ulica 1. 9630

★ Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev.

★ Veliko izbiro volnenih jopic, najfinejših b' perila, kravati itd. priporoča tvrdka I. Zargi, pri nizki ceni. Ljubljana, Sv. Petra cesta.

★ Otroški plašči, obleke — Kristof-Bužar.

★ Vino prvih vinogradnikov. Vsakdo naj se prepriča, kako prvo vrstne kvalitete so letošnja vina pri Košaku, Krekov trg.

Skok preko kože

DNE 17. DECEMBRA 1927 NA TABORU

Četrtekov slavnostni koncert v „Unionu“.

Samo enkrat na leto stopajo slovenski organizirani časniki pred ljubljansko javnost, proseč jo podpore in uvaževanja za njihovo stanovsko stvar. Kako javni činitelji razumejo njihovo stanovsko vprašanje, o tem priča vsakoletna ogromna udeležba na časnikijski prireditvi. Treba je poudariti, da se ta solidarnost javnosti s časnikijski ne zrcali samo v številnem obisku prvo decembrskega koncerta, ampak tudi v sporedu sodelujočih posameznikov in društev.

Med dejanskimi podporniki novinarske prireditve najdemo letos veliki orkester Narodnega gledališča v Ljubljani, ki bo izvajal prekrasno Novakovo kompozicijo »Slovaška soita« pod vodstvom kapelnika G. Balatke. Glasbeno društvo »Ljubljana« nastopi z dvema zboroma. Prvi je Kimoveva skladba »Naročilo z bojnih poljant, drugi kompozicija pevovodje dr. Dolinarja na besedilo Gregorčičeve popularne »Mavrice«.

Drugi del prireditve otvori Sanečinov komorni trio iz Zagreba, ki ima na programu Beethovnov trio op. 11. v B-duru. Kompozicija, filigransko delo klasičističnega stila obsega tri stavke, ki se odlikujejo po vedrosti nastroja in prijetnem lumorju, ki ga nismo navadno vajeni pri tem velikej muziki.

Na sporedu sta dalje dva samospeva s spremljevanjem klavirja. Prvi je Škerjančeva skladba »Večer sopren boc, drugi skladba A. Lajovica »Zazvela je rožica. Tako bomo tudi v samospevih slišali dva predstavnika slovenske moderne glasbe. Kompoziciji bo pela sopranistka gđ. Vera Majdi-

Foto aparate
in potrebščine po nizkih cenah v zalogi drogerija
A. Kanc sinova
Ljubljana, Zidovska ul. 1.

šperja Korena. Še isti večer pa je priredil Nebeški Pavliha šaljivo poročilo o Korenovem pokopu, ki se takole je glasilo:

»Gašper Koren, odlikovan z redom za zasluge piskrovece pri državnem budžetu, je bil zvest pristaš, a žal, ni ga več, ker so ga danes pokopali s vsemi njegovimi lepimi lastnostmi, z njegovim čednim pripravljenjem in njegovimi nesmrtnimi ideali. Pri pogrebu je bilo zato pa tudi tako, kakor se pristašu spodobi. Bilo je konj, globoko žalujočih sorodnikov, duhovnikov in vencev, slo parov žalostnih pogrebcev in polne ulice hvaležnega občinstva. Zapeli so pokojnika tudi prav lepe pesmi v slovo, češ, da v igred se povrne, in vse spet oživi in tratica pogrne se s cvetlicami... Le prijatelj ljubega več nazaj ne bo... ho, ho, ho, ho... nazaj ga več ne bo... A to še ni bilo dovolj. Pri železniškem mostu so mu tudi še čestitali, češ, da blagor mu, ki se spočije, potem pa so se gospodje pevec razšli vsak v svojo gostilno na Martinovo cesti, kjer so se pri leti mizi zopet našli, da ne bi se kdo izgubil.

Ko so pripeljali blagega pokojnika na pokopališče, je postalo vse silno v srce segajoče. Že libera je nekaterim zmohla oči in lica, ko pa so prišli s krsto do groba, se je začela naravnost solzna demonstracija, kajti vsi pristaši so blagopokojnega Korena ljubili, spoštovali in upoštevali, prav kakor se spodobi dobremu pristašu. In ta ljubezen je bila čista, zvesta, močna, iz kristaliziranega kremenca, velika, dolga in kratka.

Stopil je k odprtemu grobu gospod pristaš Martin Dobrotnik ter je izjavil: »Naš preljubi Gašper! Zda, ko se zadnji poslavljamo od Tebe, bodi povedano, kako drag si nam bil in da si nam

zdaj še dražji, ko vidimo, da nisi umrl za zavrtno boleznijo, ne za kugo, ne za ošpicami, ne za jetiko, pljučnico ali naduho, ampak za čistim, kremitim idealizmom, za lakoto. Zato slava Tvojemu spominu, ljubi pristaš Gašper Koren! Dragi naš nepozabni Gašper Koren! Dovoli, da Te zdaj, ke ležiš pod nami v ozki hiši, spomnim na naša lepa mladostna leta! Ali se še spominjaš, kako sem Ti pred dunajsko dijaško kuhinjo posodil tri krone, ki mi jih nisi nikoli vrnil? Vem, da bi mi jih bil lahko, a Ti si bil vedno šaljivec in si mi nagajal.

No, saj mi ni in mi ni bilo za tiste tri krone, a to sem omenil le zato, ker si bil šaljivec. Zato pa, dragi pristaš, naj Ti bo zemljica lahka, mi pa bomo molili vsak po svoje za Tvojo dušo, ki je šla k Večnemu po zasluženem plačilo.

In stopil je h grobu gospod predsednik pristašev. Vzel je iz žepa popisani list in bral: »Naš dragi gospod pristaš! Ti si bil naš vzor, naš vzgled, naš dragoceni vzorec. Mi, ki smo te le deloma poznali, nismo niti od daleč slutili, da se za Tvojim smehom skriva huda bol in prazen želodec. Rad si hodil v našo veselo družbo in mislili smo, da imaš kjerkoli z oblodvanji napolnjeno koritce, ki odtehta ves Tvoj idealizem in gorka čustva za našo čedno stvar.

A Ti si vendar stradal, Gašper ljubi. Zato smo Ti hvaležni vsi, ki tu stojimo pri odprti Tvoji zadnji hiši, naš pristaš! Mi ljubimo vse one, ki trpijo za nazorovih klemenitostmi stvar, kaj življenje je trpljenje, trpljenje pa je sladko dobremu pristašu. In Ti si bil pristaš, kot jih je malo...

Po teh besedah so se udle solze vsem, ki so zamišljeni premišljevali, ta, kaj jedel je opoldne, ta, kaj jedel bo zvečer.

ževa, na klavirju jo bo spremljal kons. prof. gosp. Janko Ravnik.

Pravo presenečenje in iznenadenje obeta nastop »Ljubljanskega Zvonca« pod dirigentom gosp. Prelovcem. Priinese nam prvo izvajanje Adamičeve skladbe »Preizkušena ljubezen«, kompozicije za mešan zbor, nato pa še Pavličovo »Lenko« skladbo za zbor s spremljevanjem klavirja.

Vstopnice za prireditve so na prodaj v Matični knjigarni. Na dan koncerta se bodo prodajale od 10. do 12. ure dopoldne v vestibulu Uniona, zvečer od 6. ure naprej pa pri koncertni blagajni.

Občinske volitve.

Sodražica. Pri obč. volitvah, ki so se vršile v nedeljo 27. t. m., si je priborila SLS 11 (pred tremi leti 8), SDS 7 (9), druga lista SLS 5 (8), Zverin 2 (0) odbornika. SLS je imela štiri podobne liste. Ker sta bili tik pred volitvijo kandidati »Podobina Zimarice« in »Podobina Vinice« razveljavljeni, se iz dotičnih podobin nad polovico volivcev ni udeležilo volitve. S tem je SLS izgubila najmanj štiri mandate. Ker je bilo pri vsem volivnem postopanju toliko nepravilnosti v našo škodo, se bomo pritožili.

Dolenja vas pri Ribnici. Vloženi sta bili dve listi: SLS in Gospodarska Slednja pa je bila par dni pred volitvijo razveljavljena radi potvornih podpisov in s tem je objevala le SLS lista, ki sama prevzame celoten odbor s 25 odborniki!

Rogatec. Pri nedeljskih občinskih volitvah so dobili Nemci 71 glasov (4 odbornike), SLS 29 (1), napredni blok 72 (4).

Sladka gora. Za tukajšnje obč. volitve so bile vložene tri liste: dve SLS in ena združene gospodarske stranke. Ker je bila ena ljudske stranke razveljavljena, je bilo nekaj manj volivcev za SLS kakor bi jih bilo sicer. SLS je dobila 83 glasov in 11 odbornikov, Združena gosp. stranka 46 glasov in 8 odbornikov. Pa tudi tam so večinoma pristaši SLS.

Maribor

□ Pomembni koncerti v Mariboru. Poleg že popularnega častnikarskega koncerta bo v Mariboru koncertiral v petek, dne 2. decembra celokupni, 120 odličnih godbenikov broječi orkester kraljeve garde pod osebnim vodstvom referenta vseh vojnih muzik, višjega kapelnika Pokornjca. V ponedeljek, dne 5. decembra pa bo imel Maribor priliko slišati po daljšem presledku slavne in svetovno priznane Zikovce, ki žanjejo pri vseh koncertih v tu- in ino- zemstvu prave triume.

□ Misijonsko predavanje. Prihodno nedeljo, dne 4. decembra t. l. ob 4 (16) priredi tukajšnja kr- šćanska ženska zveza v dvorani Narodnega doma velenanimo misijonsko predavanje. Prišel bo g. misijonar naš rojak M. Jožef Vizjak, ki misijonari v Indiji, in bo zopet tja odpotoval 16. decembra. Predavanje bodo pojasnjevale izvirne slike naših jugoslovanskih misijonarjev v Bengali in v drugih misijonskih pokrajinah. Vstopnina se ne bo pobirala, pač pa se bodo hvaležno sprejemali prostovoljni darovi za potnično odhajajočih dveh misijonarjev, ki stane skoraj 30.000 Din, in pa za misijone v Bengali sploh. Slična predavanja je imel M. J. Vizjak v zadnjem času v vseh večjih mestih Jugoslavije. Naj tudi v Mariboru obilna udeležba pri omenjeni prireditvi pokaže, da poznamo važni pomen in nujno potrebnost katoliških misijonov.

□ Ta štednja bi bila na mestu! Mariborska žel. delavnica ima svojo malo plinaro, kjer ji pride plin m³ na 4 do 4.25 Din. Mestna plinarna pa je ponudila delavnicu, da ji dobavlja plin po 2.50 Din. To bi bila velika razlika v dobiček za drž. delav- nico, ki bi s tem dobičkom mogla zboljšati prispevke za delavce. Prepričani smo, da bodo merodajni krogi gotovo zastavili svoj vpliv, da drž. delavnica to ugodno ponudbo sprejme.

□ Kupone za gledališke dobe člani naših or- ganizacij v pisarni Prosvetne zveze v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I.

□ Miklavžev večer. Naše organizacije »Ljud- ski oder«, Orei in »Maribor« prirede za svoje član- stvo in prijatelje naših organizacij — v nedeljo 4. decembra zvečer ob pol 8 v dvorani Zadržno gospodarske banke Miklavžev večer. Najprvo je Miklavžev nastop in obdarovanje, nato družbana zabava. Darove je oddati dobro zavite v soboto po- poldne od 3—6 in nedeljo predpoldne od 9—12 in

še popoldne od 3—5 v pisarni Prosvetne zveze v 1. nadstropju Zadržno-gospodarske banke.

□ Trgovski gremij za okolico Maribor nazna- nja vsem članom, da morajo ostati vse trgovine dne 1. decembra (državni praznik) ves dan zaprte.

Celje

□ K občinskim volitvam pri Sv. Juri ob J. ž. Pri nedeljskih volitvah v trgu je dolžnost vsakega zavednega pristaša SLS, da gre brezpogojno na vo- lišče in voli prvo skrinjico, ki nosi naslov Slovenske ljudske stranke in katere nosilec je g. dekan Va- lentin Mikuš. Nikomur na nasprotnih listah ne- čemo jemati zasluga, ki si jih je morda pridobil za tržko občino. Odločno pa odklanjamo oni način agi- tacije, ki skuša ves napredek naše občine pripisati nam nasprotnim strankam. Pri občinskih volitvah gre za to, da pridejo v občinsko vladno trezno in poštene ter gospodarstva vajeni ljudje. Nikjer pa ne stoj, da imajo naš demokratični patent na vse te last- nosti. Če kje, je pri volitvah treba načelnosti in ne sentimentalnosti. Tudi pri nedeljskih volitvah gre za to, da Sv. Jurij ob J. ž. z veliko volivno ude- ležbo in z veliko večino za 1. skrinjico pokaže, da stoji zvesto za Slovensko ljudsko stranko.

□ Volitev župana v Vojniku. Prošlo nedeljo popoldne se je v občini trg Vojnik izvršila volitev župana in dveh svetovalcev. Za župana je bil iz- voljen pristaša Slovenske ljudske stranke g. Ivan Uratarič, za 1. in 2. svetovalca pa gg. Franc Jurčak in Franc Novak, oba pristaša SLS. Demokratiška gospoda, ki je pred volitvami nekaj vpila o nemški nevarnosti, se naj sedaj prime za nos. Narodni zna- čaj Vojnika bodo znali zastopniki SLS varovati naj- manj toliko kot demokrati.

□ Praznovanje 1. decembra. Na praznik zed- njenja se vrši dopoldne ob 9 v župni cerkvi sv. Danijela slovesna služba božja, ki se je udeležo predstavniki civilnih uradov in vojske. Ob 10 do- poldne bo slovesnost v pravoslavni kapeli. Ob 11 bo g. mestni poveljnik sprejemal v častniškem domu čestitke. Gg. rezervni častniki so dolžni se udele- žiti božje službe v uniformi. — Trgovine bodo na ta dan zaprte.

□ Še ta teden je čas, da si naročite oglas v posebni samo Celju posvečeni Mestni »Ilustrira- nega Slovenca«, ki izide tekom decembra. Odveč bi bilo naštevati prednosti, ki jih ima oglašanje v »Ilustriranem Slovence«. Rečemo lahko, da je oglas v tem listu stalne vrednosti. Saj ogromna večina naročnikov list spravlja ter ima tako oglas skozi leta isto vrednost kot ob objavi.

□ Telefon radi telefona. V Celju imamo tele- fon in je to zelo važna prometna ustanova in tako rekoč v moderni dobi neobhodno potrebna. V tem oziru tedaj Celju vsa čast. Ni pa Celju v čast, da tega telefona tako rekoč ni, kadar ga potrebuješ. Če imaš mnogo sreče, se ti na klic oglasi nežen ženski glasek in ti da takoj zaželeno zvezo. Če imaš srečo seveda. Zgodi se ti lahko namreč tudi, da zvoniš in zvoniš, a telefon ostane gluha. Morda mu delamo krivico in je gluha le nežni ženski spol, ki telefonu streže. Na noben način pa v Celju ne dobiš splošno neposredno drugega za drugim. Na pošti te puste zvezanega s prvim naročnikom, pa če še tako protestiraš v telefon. Morda bi se pa vendar našla kaka močna roka, ki bi spravila celj-

ski telefon v ono čast, ki mu med sodobnimi teh- ničnimi sredstvi gre.

□ Koledar Jugoslovanske kmetске zveze lahko kupite v Celju pri tajništvi SLS na Cankarjevi cesti šte. 4. — Pojdite in ogledajte si ga. Za 10 Din se dandanes dobi malo, dobi se pa krasno vezan kmet- ski koledar z za kmetско gospodarstvo življensko važnimi članki.

Ormož

Volivni imenik. V nedeljo bodo pri nas občinske volitve. Volivci smo radovedni in želimo, da se nam pojasni, kako so prišli v volivni imenik potem reklamacije ti-le gospodje: Adolf Rosina, Vlado Porekar, Emil Zinko in Škorjanc. Prvi biva in stalno živi na Hardeku, drugi na Humu, tretji v Središču, četrti v Sodinih pri Veliki Nedelji. Vask je vpisan v volivni imenik svoje občine in zdaj še pri nas. Naj dotični, ki so vpisali povzročili, s premislekom preberejo členu 1. in 14. zakona o volivnih imenikih. Demokratom mora res huda in trda presti, ker se zatekajo k očitnim nepravilno- stim. Ali je pravilno, ako vpišeš koga v volivni imenik one občine, v kateri ne živi, še manj pa v smislu zakona stalno živi? Ako pride kdo v našo občino samo na sprehod, ali v gostilno na četrt litra, ali pa je ta v državni službi, pa se vendar vsak dan vozi sem in tam od doma in domov v drugo občino, s tem še nima pri nas volivne pravice. Ali Vam je to jasno, gospodje? Čujemo, da je bila vsa zadeva ovadena državnemu pravni- štvu in velikemu županu in da so preiskave že v teku. Zaupamo v pravičnost in nepristranost oblasti in vemo, da bodo postopale le po strogi pravičnosti.

Volitve. Boj za občinsko gospodarstvo bo pre- cej živahen. Prva lista je demokratiška, druga slov. ljudske stranke. Naši volivci so pripravljeni in polni zavesti in upanja na zmago. Saj ako bi smel vsakdo voliti, kakor mu pamet in srce vele- vata, bi ne bilo nikakega dvoma, da naša poštena stvar enkrat pošteno zmaga. Toda mnogi so v do- narni ali kakšni drugi »visnosti« in se morajo hoče- noče vdati sili in pritisku in tudi — zvižnost. Može, vrzite proč vse obzire! Volite vendar enkrat tako, kakor sami spoznate, da je prav! Volite po svojem notranjem prepričanju! Vrzite kro- glice v drugo skrinjico! Poučujte nevedne, hodite od volivca do volivca, dajajte pogum plašnim in boječim! Pomagajte, da zavajra na mestni hiši za- stava SLS!

»Slovenec«. V Ormožu in v okolici je precej naročnikov dnevnega, nekaj tudi samo nedeljskega »Slovenca«. Prihodnje leto bomo število še pove- čali. Ormožani in okoliščani, ki to berete, pišite upravištvu, da Vam pošlje na ogled par števil. Gotovo Vam bo »Slovenec« všeč.

Šoštanj

Občinske volitve. V mestu so volitve potekle mirno, le izid je mnoge presenetil. Gospodarska lista, katere nosilec je bil Nemec g. V. Hanke, je dobila 156 glasov in 8 odbornikov. Tu je odločeval vpliv tovarne, ki je v nemških rokah. Slovenska gospodarska in obrtna lista je dobila 117 glasov in 6 odbornikov, socialista pa samo 64 in 3 odbornike.

Okolica Šoštanj je imela bolj živahne volitve. Združeni nasprotniki, ki so pri zadnjih volitvah dobili od 25 odbornikov 12, so trdno upali tokrat na zmago. Agitali so z vsemi sredstvi, najbolj seveda z lažjo, a vkljub temu so dobili samo 117 glasov in 8 odbornikov, SLS pa 231 glasov in 17 odbornikov. Tako imamo v naši župniji Šoštanj od 4 občin, tri trdno v naših rokah, ker je v Sv. Florjani bila samo naša lista izvoljena in v Tolpolci imamo tudi še od lani našo večino.

Trbovlje

☆ Zakaj ne smejo otroci pod 14 leti v kino? Pred 14 dnevi je prišla od oblasti prepoved, da ne smejo otroci, stari pod 14 let, obiskovati kino-pred- stav. Nobeden pa ni vedel vzroka te prepovedi in tolažil se je vzrok prepovedi obiskovanja kinov največ iz moralnih ozir. Sele po prejemu dneve revije Berliner Film Kurier se je zvedelo, da je v Jugoslaviji otrokom obisk kinov prepovedan — radi škrlatinke.

☆ Posetovalnica za matere v četrtek dne 1. 12. t. l. radi narodnega praznika ne posluje.

Zagorje ob Savi

14 dnevno izplačevanje se uvede z decembrom pri rudniku. Rudarji, zapomnite si, da je to naredil za vas minister SLS dr. Gosar. Tako SLS popravlja, kar so zagrešili nad delavstvom prejšnji režimi, zlasti pa kapitalistična SDS.

Za štirirazrednico brez paralele so pred 50 leti zidali zagorsko šolo. Danes pa se v istem poslopju že osmo leto nahaja osemrazrednica s 5 paralel- nimi razredi, ker so ves čas imeli občino v roki demokrati. Gerent SLS g. Prosenec je zato takoj za-

štveni člani tuk. osn., mešč. in srednjih šol Izvajal se bo tudi igra »Pohorski san ujedinenjak«, ki bo gotovo splošno upejalo. Ker gre ves izkupicek v prid »Podpornemu društvu za revne učence«, da bo moglo prirrediti čim lepšo božičnico za naše najrevnejše malčke, prosí društveni odbor obilnega poseta.

Celje

Dijaški praznik Brezmadežne praznuje celj- sko katoliško dijaštvo že v nedeljo dne 4. novem- bra t. l. s slovesno akademijo, ki se vrši ob štirih popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Spored bomo še objavili. Opozarjamo pa na dijaško aka- demijo že danes vse prijatelje katoliške učee so mladine.

Miklavževa proslava za orlovski naračaj se vrši prihodno nedeljo ob treh popoldne v vrtni dvorani hotela »Beli bori«. Prijatelji orlovskih mal- čkov se naprošajo, da sodelujejo pri obdarovanju.

Krekovci! Danes zvečer ob sedmih pri »Be- lem volu« vaja za Krekovo alegorijo. Pridite vsi točno!

Ostali kraji

Trbovlje. Dne 18. decembra napravijo naši Orli akademijo s posebno peštrim sporedom. Ta dan je tudi sprejem novih članov.

Trbovlje. Akademiki »Zarjanec« iz Ljubljane priredijo v nedeljo dne 4. decembra ob pol 4 popoldne v Društvenem domu igro »Bele vrtnice«. Dolžnost vseh Trbovelčanov je, da posetimo igro in jim z obilno udeležbo pokažemo našo naklon- jenost.

Trbovlje. Za sprejem sv. Miklavža se delajo velike priprave v Društvenem domu, ker je na- znanjena, da se bo letos posebno dobro odrezal. Odvisno je seveda tudi od staršev, kaj so svojim otrokom vse obljubili, da to sv. Miklavž brani za- časno v trbovelskem konzumu. Kakor navadno, se tudi letos nadejamo, da napolnijo starši z otroci veliko dvorano.

V šmarinam pri Litiji priredi pevski odsek Kat. prov. društva dne 4. decembra ob 8 popoldne koncert umetnih in narodnih oesmi. moški. ženski in mešani zbor.

Razstavo naj si ogleda dne 1. ecebrad

Sv. Miklavž

pri trvdki BELIHAR & VELEPIČ, Mestni trg 13, kjer dobi po zelo nizkih cenah lepa ter primerana darila, obleke in predpasnikov v veliki izbiri za deco in odrasle.

žel z delom, da se prizda k staremu poslopju še novo. Višja dva razreda se bosta sicer združila s toplaško šolo, a tudi za šesirazrednico bo treba pri- zidati vsaj še tolikšno poslopje kot je staro. V po- slopju bo tudi telovadnica in upraviteljevo stano- vanje.

Kamnik

Nov zvon. Danes popoldne okrog 3 pripelje posestnik in svečar g. Janez Stele, iz ljubljanske zvonilvarne tržlo zvon za frančiškansko cerkev. Zvon ima glas f in tehta 750 kg. Dva zvonova je livarna vllila že pred par leti, tako, da bo sedaj zvonjenje primerno cerkvi in mestu. Blagoslovil bo zvon g. kanonik, dekan Lavrenčič.

Spod. Šiška.

Proslava narodnega praznika priredi »Šišen- ska prosveta« v četrtek 1. dec. t. l. ob pol 8 zvečer v društveni dvorani (samostan). Pridite v obilnem številu prav vsi! — Ob tej priliki pozivamo vse naše člane, da izobesijo raz svoje hiše in stano- vanska okna ta dan naše trobojnice!

Za učiteljsstvo

Učiteljsko društvo za novomeški okraj zbo- ruje dne 3. decembra ob 1 popoldne Na dnevnem redu je poleg drugega predavanje g. dr. Gregoriča. Dolžnost učitelja pri pojavu nalezljivih bolezni. Udeležba bodi polnoštevilna, ker bodo odslej zbo- rovanja le vsaka dva meseca! — Odbor.

Sport

Tekma lovskih psov brakov in brakov jazbo- farjev se bo vršila v četrtek 1. decembra v Medan- skem hribu pri St. Vidu nad Ljubljano v lovišču gosp. Štefica ob vsakem vremenu. Sestanek posest- nikov omenjenih psov na lovec po prihodu jutran- jih vlakov iz Ljubljane in Gorenjskega, ob pol 8 v Cirmanovi gostilni v Mednem, kjer bo tudi smo- tra lovskih psov, določenih za tekmo. Posestniki dobrih in lepih brakov, udeležite se tekme, za tekmo so tudi lepa darila. — Klub ljubiteljev brak- ov.

SLAVOSPEV NA SMUCARJE.

Ob priliki prireditve tekem za nemško smu- ško prvenstvo priobčajo dr. Kaup, dr. Gotthardt, dr. Hoferer in dr. Spatz sledeti slavospev na smu- škni sport:

»Raziskovanja zadnjih let so nam pokazala nekaj značilnih znakov. Ljubezen do smuškega sporta ni začasna, kakor vidimo to pri drugih sport- nih panogah. Mladina goji smučanje prav tako rada kot starejši ljudje. Že leta 1925. smo videli, da so gojili smučarji ta sport že pet do deset let; bili so pa tudi drugi, ki so ga gojili že petnajst do dvajset let. Še bolj se je ta ljubezen do smuškega sporta pokazala ob priliki letošnjih prvenstvenih tekem. Udeležba starostnih vrst od 32. do 40. leta ter od 40. do 50. leta je bila veliko močnejša kot kdaj prej. Eden od smučarjev je bil že čez 50 let, in ni bil med najslabšimi. Videli smo smučarje, ki smu- čajo že od šestega leta naprej.

Vedno bolj vidimo, da more pri smuških tek- mah prinesiti uspeh le smotreno treniranje, in sicer ne samo po zimi, temveč tudi po leti. Veliko je smučarjev, ki tekajo že v poletnih mesecih po go- zdi; veliko jih je, ki hodijo na gore ali pa se vadijo v drugih sportnih panogah. Prav počasi je vzkliko tudi spoznanje, da mora biti naše življenje redno. Naš letošnji prvak, pravi, da ga usposoblja za uspehe samo njegov redni način življenja, ab- stinenca od alkohola in nikotina, lahkoatletske vaje, trajnostno tekkanje, dolgi nočni počitek in zmerna prehrana. Norvežani nam bodo zgled skrbnega treniranja in popolne abstinence. Trajni teki že poleti, dvakrat na teden 3000 do 5000 m, redno plavanje, zmerna prehrana in dolgo spanje dvigajo našo tekmovalno sposobnost od meseca do meseca, in smo nato po prav kratkem pravem treningu že na višku.

Tehnika s palico in dihanje zahtevata nepre- stano vajo; a tudi najboljša tehnika nam nič ne po- mazga, če nismo v splošni telesni izvežbanosti pro- vrstni. Dr. Knoll je po izkustvih v Švici poudarjal, da so gorski tekači veliko na boljem kot tekači v ravnini. Umevno je, da ima najmanj upanja na uspeh mešan in da je njemu vestno treniranje naj- bolj potrebno.

Zdravniki in higieniki more to poročilo združiti v razveseljivo celoto. Kakor turistika in veslaški sport ima tudi smuški sport veliko prednost teles- nega udejstvovanja v prosti naravi; mikavnost hitre toplotne spremembe in vedno menjajočega se zraka ter vpliv obilajočih se solnčnih žarkov od bleščee snežne odeje na našo kožo sta tako močna kot pri nobeni drugi sportni vrsti. Smuški sport je izborno sredstvo za utrjenje in ojačenje telesa. Je pa ta sport tudi vaja, ki zahteva v bliskovitem spoznava- nju vsakega položaja v naravi igro vseh mišic, ki dviga stabilnost telesa in ki jači naš ravnotežni čut. Neskončna raznolikost vtisov in doživeti v hitrem teku čez menjajoča se pobočja in čez ne- pričakovane zarezre nudi živčnemu sistemu menjavo miru in vznemirjenja, kakršne mu ne nudi nobena druga sportna vrsta v tej intenziteti. Ni čudo, da se naša mladina vriskaje oklepa tega sporta. Kdor en- krat tehniko pozna, ta tega sporta nikdar več ne pusti.

Knjige in revije

»Vrteve« in »Angelček«. Leto 1927-28. Izšla je četrti številka tega našega najstarejšega mladinskega lista, ki ima za prilogo samostojen list »Angelček«, namenjen našim najmlajšim. »Vrteve« pri- nša v prozi med drugim Lee Faturjeve živahno pisano povest iz turških časov: Matjažek, ks. Prun- kova piše Pravilico o lončku, mladinsko pesništvo zastopajo Janko Samec, M. Kunčič in dr. — V »An- gelčku« najdemo med sotrudniki spet priznana imena, kakor L. Fatur, J. E. Bogomil, Langerholz, Črniški, Kunčič itd. Oba lista prinašata med drugim drobem tudi uganke in razpisujeta za rešilce lepe nagrade. — Lista sta bogato ilustrirana in so ilu- stracije večinoma zelo lične, tisk na dobrem papirju je vzoren, tako da listoma tudi glede zunanje opre- me ni oporekati. — »Vrteve« in »Angelček« našim staršem prav toplo priporočamo v naročbo. Naroč- nina znaša za oba lista 22 Din (»Angelček« sam znae 8 Din) ter jo sprejema uprava V. in A. v Ljub- ljani, Sv. Petra cesta 80. Doba se že vse številke tekočega letnika.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 30. novembra: Zaprto.

Četrtek, 1. decembra: Zaprto.

Petek, 2. decembra: IDEALNI SOPROG. Red C. Sobota, 3. decembra: ob 15 HLAPEC JERNEJ. Di- jaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 4. decembra ob 15: UKROČENA TRMO- GLAVKA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — ob 20: MEDEA. Ljudska pred- stava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 30. novembra: MILOŠEVA ZENITEV. Slav- nostna predstava na predvečer narodnega praznika. Premijerski abonma.

Četrtek, 1. decembra: Zaprto.

Petek, 2. decembra: TRUBADUR. Red B. Sobota, 3. decembra: Zaprto.

Nedelja, 4. decembra ob 15: TOSCA. Ljudska pred- stava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: BAJADERA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Sreda, 30. novembra ob 20. uri: IGRA S SMRTJO. Ab. A. Kuponi.

Miklavžev večer v mariborskem gledališču. Letos priredi mariborsko gledališče lasten Miklav- žev večer, spojen z otroško predstavo »Divji moč«, in to v ponedeljek 5. decembra ob 17 (5) popoldne.

Glasba

120 godbenikov kraljeve garde iz Beigrada koncertira v soboto, dne 3. decembra ob 20 v Ljub- ljanski Unionski dvorani. V Ljubljani smo imeli priliko slišati že razne tudi velike simfonične or- kestre, med njimi češko, dunajsko in berlinsko Fil- harmonijo, a tako impozantnega in močnega simfo-

ničnega orkestra, kakor je orkester kraljeve garde, pa še ni bilo nikdar v naši sredi. V bogatem kon- certnem sporedu opozarjamo posebno na grand- iozno Čajkovskega overture: Solenel, ki je navadno znana tudi pod imenom »1812«. To je eno najpom- zantnejših orkestrskih del vse glasbene literature. Poleg vsoga gardnega orkestra bo sodeloval pri tem delu tudi del godbe dravske divizijske oblasti. Vstopnice so že v predprodaji po običajnih kon- certnih cenah v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Slovensko kršč. žensko društvo vabi vse svoje članice in po njih upeljuje goste k predavanju v Akademski dom v sredo 30. novembra ob 8. Pre- dava p. dr. Hugo Bren: Življenje in stremljenje amerikanske žene. S tem predavanjem se prvega ciklusa predavanj, katere bo Slov. kršč. ženska zveza priredila to zimo. Članice so dolžne, da se teh pre- davanj udeležujejo. Vršila se bodo na 14 dni.

Obrtniška slavbna zadruga ima zaradi jutriš- njega narodnega praznika nocoj ob 8 svojo 18. redno načelstveno sejo. — Načelstvo.

Spored telovadne akademije Orla sv. Jakob, Ljubljana, ki se vrši v nedeljo 4. decembra ob pol 8 zvečer v telovadnici na Grabnu: 1. Proste vaje Orličev. 2. Gimnastične vaje Mladcev. 3. Proste vaje članic. 4. Proste vaje članov. 5. Drog. 6. Govor. (Dr. Campa). 7. Članice, vaje s kiti. 8. Skoki Mlad- cev. 9. Raznoterosti. Orliči. 10. Člani, »Orlic«. 11. Bradlja. 12. Zaključna skupina.

Elizabetna konferenca pri sv. Petru ima redno sejo v četrtek, 1. decembra ob pol 8 zvečer.

Maribor.

Naračaj društva Rdečega križa v Mariboru priredi v četrtek dne 1. decembra t. l. v proslavo 18. praznika ob 15 popoldne v gledališču pred- stavo s prav peštrim sporedom. Nastopili bodo z glasbenimi, pevskimi in telovadnimi točkami dru-

Srajca pique 90 68 58
Srajca cefir 120 100 80
Hi če gradi 60 50 45
K ravate, ovratnike, naram- nice, nogavice in žepni robci. Prodaja se samo izbrano, dobro blago po zelo nizki ceni.

Veletrgovina
R. Stermecki, Celje.

Celje leži centralno, dohod- lakov zelo ugoden.

S. Montanus:

Mehikanski Neron razkrinkan kot pomagač ruskega boljševizma.

Da je mehiški predsednik Calles eksponent boljševizma Rusije, o tem že od sedaj ni nihče dvomil. Vatikanska in londonska diplomacija sta to nedvomno ugotovili. Po izbruhu revolucije v Nikaragvi je to zaslutila tudi ameriška vlada. Prej dolgo časa ni hotela ničesar o tem slišati, pač zato, da ne bi udarila sebe po zobeh. Je že itak preveč znano, da je prezident Coolidge spravil Callesa na mehiški predsedniški stol. A Calles je znal judovsko zvito manežirati, da se mu to ni moglo z dokumenti dokazati. Potom svojega cenzurnega urada, po katerem se je pustil slikati kot mučenec sredi upornih katoličanov, je znal strica Sama tako imenitno za nos vleči, da je lahko ponosen na to. Sedaj so mu vendar enkrat potegnili masko raz obraz. In tako temeljito so to storili, da bo Amerika morala iz svojih dosedanjih zagonetnih rezerviranosti in pasivnosti, če že ne iz humanitete, ki ji je to dolžnost že zdavnaj narekovala, pa iz ljubezni do sama sebe.

Calles orodje komunistične svetovne revolucije.

Večje senzacije za Ameriko že zlepa ni bilo, kakor jo doživlja sedaj, ko listi njeni vladi z avtentičnimi dokumenti dokazujejo, kdo je Calles in kake so njegovi cilji. Iz njih se za prijeto jasno vidi, da je on le orodje boljševiške Rusije, s katerim hoče najprej revolucionirati vse ameriške obrobne države, nato pa naskočiti njo samo, se polastiti njenega zlata in z njim izvesti svetovno revolucijo. Kolumbovi vitezi so ji to že pred dvema letoma na uho trobili. Celo nazorno so ji kazali te boljševiške načrte. A ona je vse to smatrala za babje čenče, ali kvečjemu za nekako povečano strašilo v prid preganjanju mehiškim katoličanom. Zato mora zdaj doživljati sramoto, da je bilo ameriško javno mnenje bolje poučeno o Callesovih načrtih kot njena diplomacija.

Nekdo, ki se ne strinja s sedanjim Callesovim krvavim terorjem proti katoličanom in njegovim političnim nasprotnikom, je iz njegovega tajnega arhiva izmaknil originalne akte,

iz katerih se vidi, da je oče revolucije v Nikaragvi Calles. Ta naj bi bila prvorojena hčerka boljševiške Mehike; druge: Panama, Guatemala, Venezuela itd., naj bi polagoma sledile. Dotični je ta svoj plen izročil ameriški Harvest-tiskovni družbi, ki je začela akte po vrsti objavljati, potem jih pa misli izročiti ameriški vladi v nadaljnje poslovanje.

Calles plačuje revolucionarje v ameriških obrobni državah, da naskočijo severno Unijo.

Eden izmed aktov, podpisan od Callesa osebno, vsebuje naročilo državnemu zakladničarju, naj izplača dr. Jožefu Zepedi, voditelju nikaraških vstajev v Mehiki 100.000 pezet, to je 50.000 dolarjev, za orožje njih revolucionarne armade v domovini, da vrže Ameriki prijazno vlado. Drugi akt, istotako od Callesa podpisan, ukazuje, naj državni blagajnik izplača dr. Zepedi 50.000 pezet v svrhu neke tajne misije, ki mu je bila od njegovih pristašev poverjena. Ta tajna misija, kakor ve povedati ameriško časopisje, je bila financiranje revolucionarnih elementov v Guatemali. Tretji akt, ki tudi nosi Callesov podpis, nakazuje izplačilo 10.000 pezet venezuelskemu revolucionarju dr. Karlu Leonu za slično tajno misijo. Dr. Leon je znan kot izrazit sovražnik Amerike in kot soudeleženeč revolucije v Nikaragvi, kateri naj bi pod njegovim vodstvom sledila revolucija v Venezueli. Približno dva meseca potem, ko je Calles nakazal to izplačilo nikaraškemu revolucionarjem, je ondi izbruhnil znani puč, ki daje Ameriki še danes opraviti.

Celles spravila s sveta svoje rivala.

Ti trije dokumenti so do danes priobčeni. Ostali sledijo polagoma. A že ti zadosti jasno govore, kako misijo ima Calles sam od boljševiške Rusije. Ker njemu službena doba poteka — po obstoječih določilih mehiške ustave noben predsednik ne sme biti neposredno drugič izvoljen — dane misije pa še ni izvršil,

hiti spravljati s poti svoje naslednike kandidata. Za Serranom je šel Gomez. Ostal je kot resni kandidat samo še Obregon, njegova desna roka. Kakor ga ima rad, ima vendar sebe in svoj predsedniški stolček še rajši. Da bi mu ga Obregon ne prevzel in morebiti začel kake svoje politike, ki bi se z njegovo križalo, je sklenil še njega s poti spraviti, češ ker drugega ne bo, bom izjemoma jaz ponovno izvoljen. Poročilo iz Mehike pravi, da je bil na Alvaro Obregona izvršen atentat. Dve bombi sta bili vrženi na njegov avto, ko se je peljal k neki bikoborbi. K sreči so ga le drobci razbite šipe ranile, sicer je ostal nepoškodovan. Calles, ki se je tudi udeležil bikoborbe, mu je k sreči rešitvi priskočil častital. Kako odkritosrčna je bila njegova častitka, se razvidi iz tega, da je po častniških informacijah napad sam najel. Ze ko sta bila predsedniška kandidata Serrano in Gomez postreljena, so častniki namigavali, da sta bila to osebno politična umora. Sedanji komplot proti Obregonu to potrjuje.

Vsa Amerika napeto čaka vsebine nadaljnjih aktov. Kaj bo potem ameriška vlada ukrenila, se ne ve. Toliko pa lahko rečemo, da so Callesu dnevi paševanja šteti. Kot komet se je pojavil na svetovnem obzorju, kot komet bo zginil. A z njim ne bo še zginila boljševiška nevarnost za Ameriko. Predolgo je ta spala, med tem ko je sovražnik okoli nje sejal lulko. Pa tudi v Ameriki sami se komunizem vohotno širi. V sami Chicagi jih optimisti štejejo okrog 30.000, ki so v tesni zvezi s komunistično internacionalo. Tudi ameriška strokovna delavska organizacija (American Federation of Labor), ki šteje okrog tri milijone članov, še ni popolnoma zavrnila očitka, da simpatizira z mehiško delavsko organizacijo Crom (Confederacion Regional Obrera Mexicana), ki opravlja za Callesa špijske posle in ovaja katolike, če se kakor prvi kristjani zbirajo k tajni božji službi. Vendar bo borba zoper boljševiško nevarnost lažja, ko je mehiškanski Neron, največji preganalec kristjanov v novem veku, razkrinkan.

java, katekizem in sv. pismo, sestavil Ivan Pavič duhovnik v Istri; 8. Beškarina, istarska priča, spisal Vladimir Nazor; 4. Veterinarska čilanka, sestavil živinozdravnik dr. Ravnik. V Italiji stane knjige 5 lir; v Jugoslaviji 20 Din (za dijake 15 Din) in se naročajo: Franjo Barbačić, učitelj — Sušak — kuća Ružič br. 8/II.

Pogumni Tonček. — V zadnjem času je oder ptujskega gledališča uprizoril igro »Pogumni Tonček«. Igra se je predstavljala tudi za šolsko mladino; bila je lepa in primerna, tudi dobro izpeljana, le rajanje vil in njih kostumi niso bili vzgojni ampak naravnost pohujšljivi za mlada srca. Zato se opozarja društvo, da s takimi nevzgojnimi scenami in kostumi ne pohujšuje mladine.

Z. PRELOVC, dirigent »Ljubljanskega Zvonca«.

PRVI ŠPANSKI NARODNI KONGRES ZA NRAVNO OBNOVO.

Sredi tekočega meseca je zboroval v Madridu kongres Zvez proti javni nenravnosti. Vdeleževali so se ga razni člani vlade in visoki zastopniki cerkvenih, civilnih in vojaških oblasti. Kongres je obiskal tudi kralj. Predavatelji so vsestransko obdelali razne vzroke npravnega propadanja med španskim ljudstvom in podali primerne predloge za npravno obnovo. Jezuit p. Castro, zdravnik, je govoril o padanju rojstev, od l. 1914. je na Španskem po 70.000 rojstev manj nego preje. Vzrok: popačenost ženstva, žensko delo, alkoholizem, padanje porok — l. 1925. je bilo na Španskem 35.000 porok manj nego l. 1902. — i. dr. Zauhteva ostrejšje kazni za prečustvo; vse beznice, kavarnе itd., ki žive od nemorale, naj se zapro. — Odvetnik Serra in posl. Melendez sta govorila o nemoralnih predstavah v gledališčih in kinu in o pornografiji; zahtevala sta — kakor tudi mnogi nadaljni govorniki — preventivno cenzuro za filme in uveljavljenje ženevske konvencije z dne 12. septembra 1924 proti pornografiji. — Vseučiliški profesor Aznar je govoril o padanju rojstev; priporočal je socialno politiko, ki naj ščiti družino, matere in otroke. Kongres je končno sprejel vrsto resolucij, ki zahtevajo stroge zakonske določbe proti pisateljem, tiskarnam in razširjevalcem umazanega tiska; stroge kazni za zločine proti spočetemu življenju; tekom enega leta se morajo zapreti vse javne hiše; za kino in radio naj se uvede preventivna cenzura; zaščititi naj se mladina; po dekliških šolah naj se uvede gospodinjjski pouk; družine, ki imajo mnogo otrok, naj se oproste vsakega davka in naj se jim zagotovi državna podpora; izvede naj se obširno socialno zavarovanje, ki naj se raztegne tudi na družine zavarovancev. — Ob zaključku kongresa je Royo Villanova rekel, da bodi ideal, kar je rekel kralj Alfonz: Za vsakega delavca hiša, za vsako hišo družina. Vojvoda Amalfi je naglasil, da se more nprava obnova izvršiti le s praktičnim katoličanstvom v družinah. Končno je min. Martinez Anido zagotovil, da se vlada popolnoma pridružuje vso proti nenravnosti in da bo v tem oziru storila vse svojo dolžnost.

Člani belgijske vlade: Houtart, De Broqueville, Janson, Baels, Hysmans in Japan.

Zdravstvo

Dr. V. Sporn, specialist za notranje bolezni.

O srčnih napakah.

Srce ima nalogo, da poganja kri kot majhna črpalka po vsem omrežju žil. Ta nad vse važen organ mora zalivati z zadostno hitrostjo, pa tudi s primerno množino krvi samega sebe in vse telo do najmanjše žive celice, ki dobi tem potom hrana in kislika, oddaja pa tudi krvi vse mogoče koristne in škodljive produkte presnove. Svojo nalogo vrši brezhibno le, če je zdravo. Če pa svojega dela ne zmore, začne bolniki kaj kmalu tožiti o različnih težavah. Slabo spijo, sapa jim nagaja, srce jim močno in nemirno utripa. Nazadnje se jih loti pogosto tudi vodenica. Tako bolno srce je vedno spremenjeno in te spremembe lahko ugotovimo na različne načine pri živem človeku. Posebno jasno vidimo razliko med bolnim in zdravim srcem pri sekciji. Kar se pa še skriva prostim očem in tipu, se nam odkrije pod drobnogledom. Te bolezenske spremembe so raznovrstne, težje in lažje, odvisne od tega, koliko časa in na katerih mestih je divjal proces. Imamo vsled vnetja zraščene srčne ovojnice, ki kot oklep ovirajo raztezanje in krčenje srca, z brazgotinami posejano srčno mišico, propuščajoče lopute, zožene predore med predvorji in prekatih, trde, ozke srčne žile, skozi katere ne more zadostna množina krvi, da bi hranila srčno mišico. Razumemo, odkod vse težave, o katerih nam tožijo taki bolniki.

Poznamo pa tudi ljudi, ki jih vedno vznemirja srce, pa nam nobena, še tako vestna preiskava ne razkrije niti bolezenskih sprememb, niti nezadostnega krvnega obtoka. In če iščemo vzroke teh tožb tudi v izrezanem srcu in žilju, bo naš trud zaman. Odkod torej ti bolesten občutki pri srcu, to nemirno bitje, odkod ta neprijetna, grozo vzbujajoča tesnoba v prsih, ki seže včasih kot železna pest do goltanca? Odkod to sumljivo spoditkanje in mučno zastajanje srca, ki spravi bolnika skoro v obup, to silno valovanje krvi, da čuti utripanje sleherne žilice, kovanje v sencih, tema pred očmi, nezavest? Ze se začne v obrisi prikazovati nad glavbo bolnika Damoklejev meč, strah pred kapjo, tedaj se začne njihov križ pot. Povprašujejo znanca, svetujejo jim tete, romajo k čudodelnikom, menjavajo zdravnike. Nemirni brskajo po strokovnih knjigah, stikajo po leksikonih in iščejo povsod miru. Začno si očitati vse mladostne grehe, obžalujejo vse vesele urice, vsako kupico vina, vsako cigareto. Vse, kar jih je veselilo na tem svetu, jim zagreni moreča skrb, da so bolni na srcu.

Zaman pa iščemo pri teh bolnikih bolezenskih sprememb na srcu. Vzrok težavam mora biti drugod in je predvsem v oslabelem živčevju. Zanimivo je, čemu nastajajo ravno krog srca različne živčne motnje. Vsečina srca se od udarca do udarca menjava, to utripanje srca čutimo pri vsakem večjem naporu in imamo zato o legi srca tudi brez medicinskega študija vsaj nejasen pojem. Okolica srca je preprežena z mnogimi čutnimi živci, ki nam neprestano privlačajo dražljaje ter poročajo o polnjenju prekatov, o sili udarca, legi itd. Na te dražljaje se navadimo tako, da jih pri svojem običajnem delu ne čutimo. Če se pa spremeni srce radi

bolezni v svoji velikosti, svoji obliki ali legi, če postane udar srčne konice jačji, nam prihajajo nenavadni dražljaji do zavesti, vznemirjati nas začne nadležno utripanje srca, čutimo nenavadno tesnobo v prsih. Ni pa treba, da bi srce obolelo, spremeni se lahko živčevje, ki vodi te dražljaje. Preobčutljivo živčevje poveča normalne dražljaje, imamo potem isto sliko, iste težave, dasiravno je srce zdravo.

Srce samo ima tudi svoje posebne naprave in omrežja, ki upravljajo redovito krčenje in širjenje predvorov in prekatov, poleg tega pa je na vseh periferijah živčevja zvezano z možgani. Saj čutimo, da nam v strahu, jezi ali žalosti srce hitreje, oziroma počasneje bije. Tudi to živčevje zgubi mnogokrat ravnotežje, in vsi dražljaji iz srca in okolice ne odgovarjajo več dejanskemu stanju. Poročevalska služba je zbegana, do zavesti prihajajo pretirane vesti brez kritike, vsevprek, mnoge se pa med potom izgubijo.

Dovolite, da vam predstavim nekaj slučajev namišljenih srčnih napak.

Gospod X. želi, da bi ga vsestransko preiskal. Vedno je bil popolnoma zdrav in nima nobenih težav. Je razumen gospod, rad posluša zdravstvena predavanja, ogleda si vsako higiensko razstavo, spoštuje očeta Kneippa in pogleda tudi včasih v Bilza. Rabi pa po svojih principih potrdila o svojem zdravju, da lahko spet pol leta pije mirno zvečer četrti cvička in pokadi dvojce slabih cigar. Ko mu po končani preiskavi svečano zatrdim, da ne morem odkriti nobene bolezni, je bil naenkrat ves razočaran.

»Med vojno mi je vojaški zdravnik konstatiral srčno napako. Sicer mi res ni nikdar delala nadleže in sem zdrav, srčno napako pa vendar imam.«

Gospod se je čudno razvnel za svojo napako. Po pravici, zakaj bila je pohlevna, nikoli ni imel ž njo neprilik. In postala mu je sčasoma ljuba in potrebna. Kdo ve, koliko mučnih zadržev in neljubih poslov ga je že rešila. Zato je je tako vestno hranil in čuval, da mu je kdo ne odvzame.

Pred več leti so me poklicali k bolniku, ki je baje že dolgo bolehal na srcu. Imel je vse mogoče bolečine krog srca, romal je od zdravilnika do zdravilnika, zbral si še prav lepo apoteko, bolestenih senzacij pa ni bilo konca. Nekoč je naletel na dobrega znanca, ki ga je ljubeznivo opozoril, da ga lahko vsak čas zadene kap. Imel je dovolj. Brž se je odpeljal domov, legel v posteljo, napravil testament in se pripravil na večnost. No, smrti pa je ni bilo od nikoder, bilo mu je odveč tega zopernega čakanja in poslal je še pome.

V tem slučaju ni bilo težko odkriti vzroka te srčne napake, tudi ni bilo težko pomiriti njegovega živčevja in mu vrniti veselje do življenja. Še danes hodi z lahkoto po hribih, vlačil hlode, na srčno napako je pa brižas že pozabil.

Nekoč so pripeljali v bolnico šestnajstletnega dijaka. Ves obupan je sedel na klopi, tiščal se z obema rokama za srce, oči je imel široko odprte. Neznana groza mu je spasila obraz, tresel se je po vsem životu.

»Srce mi zastaja...« Mirzel pot mu je orosil blede čelo, obupni, smutni krik se je razlegal po

hodnikih ven v pozno noč, njegova mati je stala poleg njega, ga mirila, božala in jokala.

In vendar je utripalo njegovo srce mirno in pokojno svoj enakomeren takt, nikjer nisem mogel opaziti najmanjše bolezenske spremembe tega organa, ki se pač ni menil za prikazni bolnega živčevja.

Poznamo torej poleg težkih srčnih bolezni z organskimi spremembami tudi srčne napake, pri katerih je srce nespremenjeno. Ker pa so nekateri znaki srčnih bolezni podobni znakom teh namišljenih napak, se pogosto po krivici obdolžuje srce. Živčne bolezni te vrste so neprijetne, vendar življenju niso nevarne, dočim se o srčnih boleznih kaj takega ne more trditi. Seveda je tudi zdravljenje v enem in drugem slučaju popolnoma drugo.

Kulturni pregled

DOM IN SVET ŠTEV. 7.

Izšla je sedma številka Doma in sveta, ki prinaša na vodnem mestu študijske črte z naslovom »Škufnjavec« izpod peresa Ivana Preglja. »Škufnjavec« je slovestven biser, v skladnosti organizma si tu podajeta roke življensko čustvo, ki je izraženo elementarno-prvobitno in visoka estetična lepota. Matija Malešič nadaljuje povest »Tam za gorco«, a Bogomir Magajna je priobčil črtico z naslovom »Bokalšek« To je eno najmočnejših del izpod njegovega peresa. Tu ni podan zgolj oris zunanje zgodbe, preko vsega realizma se razodevajo bistvene osnove življenja, ki so s spretno roko estetičnega tvorca dvignjene v visoki okvir umetniške lepote. Pesniški del prinaša pesmi Tineta Debeljaka (Ljudje ob cestah, Nočna pesem, Mati...) in Jožeta Pogačnika (Krist, Novomašniška). Umetniška stran je zlasti pri Debeljaku premalo poudarjena, radi česar življensko čustvo pogreša živga izraza.

Prosodni del prinaša članek »Arhitektura-poezije«, kjer razpravlja France Stele o arhitekturni panogi umetnosti; zlasti z ozirom na dela našega mojstra Plenkica, dalje priobčuje isti pisec prevod Mestrovičevega spisa »O postanku umetnosti«, ki je zanimiv zlasti zato, ker ga je o umetnosti napisal umetnik, a to z izredno točnostjo pogleda. Slovensko kulturno javnost bo to pot zanimal zlasti polemični članek »Umetnostni nazor Jos. Vidmarja«, v katerem Anton Vodnik v obrambo avtonomije umetnosti spretno pobija Vidmarjeve laži-umetnostne nazore. Iz teh izjavanj jasno tudi sledi, kako diletantsko-krivičen je očitke proti katolištvu, češ, da ubija »svobodo umetnosti, kajti ta očitke velja zanj le v toliki meri, kakor za vse svetovne nazore. A svetovni nazori kot taki niso krivi tozadevnih zablod, marveč nepoznanje bistva umetnosti, kakor n. pr. pri Vidmarju. A najboljši dokaz tega je prav dejstvo (s slovenskega kulturnega vidika zelo zanimivo dejstvo!), da mora danes prav katoliška revija braniti svobodo umetnosti pred nazori, ki ji morejo biti le v kvar.

Med slovestvenimi poročili referirajo: Franc Stele o časopisu za slovenski jezik, književnost in zgodovino (VI. I.) in o Razpravah III., dalje o »Svetosavskem hramu od Koste Strajniča, a Stan-ko Vurnik ocenjuje »Slovensko umetnost I.«, ki jo je napisal Viktor Steska. Tine Debeljak priobčuje prvi del svojega referata o deški knjigi dr. Franka Wollmana: »Slovesneke dramac, a J. Sedivy nas informira o beloruskem pesniku Fr. Hryškieviciu (Wiesławia melody), ki pozna tudi naše slovstvo. — Sledi še »Iz naše dnevne kulture« in »Prejeli smo v oceno«.

List kraste številne lepe ilustracije: posnetki Plečnikovih arhitekturnih ustvaritev, večinoma v Pragi, a nekaj tudi v Sloveniji (Bogojina).

Fr. V.

Knjige »Družba sv. Mohorja za Istru« so izšle. Istrska Mohorjeva družba je letos izdala naslednje knjige: 1. Danica, koledar za l. 1928.; 2. Božja ob-

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba z Belgijo.

Zbornica TOI v Ljubljani je za to pogodbo sestavila obilno spomenico iz katere posnemamo večino sledečih podatkov.

Predlogi, ki jih je zbornica stavila ministru, so bili upoštevani. Predvsem se je zbornica posrežila obvarovati vse interese usnjarske industrije, železarske, kemične in puškarske kakor tudi tekstilne pred novimi popusti. Koncesije, ki so bile dane Belgiji, se nanašajo na predmete, ki jih ne izdelujemo, kjer je torej carina samo fiskalnega značaja. Glede usnjarske industrije, pa so bile samo vezane nekatere postavke. Nasprotno pa smo dobili carine proti uvozu v Belgijo za vrsto važnih kemičnih izdelkov in znižano carino za les in lesne izdelke.

Naša trgovina z Belgijo razmeroma ni velika. Vsekakor pa je večja, kakor jo izkazujejo statistike naše zunanje trgovine, ker gre mnogo blaga iz naše države v Belgijo n. pr. skozi Brailo in ne figurira torej direktno v našem izvozu v Belgijo. Isto velja tudi za naš uvoz v Belgijo, kjer posredniške države niso izločene.

Iz Belgije smo uvažali:

	mil. Din	%
1922.	40	0.62
1923.	33.3	0.40
1924.	38.3	0.47
1925.	42.3	0.48
1926.	73.2	0.96
1. pol. 1927. (1926.)	23.4 (40)	0.70 (1.06)

Kakor se vidi, je začel naš uvoz iz Belgije, ki je skozi do lani naraščal, že v drugi polovici 1926 padati, še bolj pa je padal v prvi polovici letos.

Največ uvažamo iz Belgije jekla in produktov (1926 11.4 milijona Din); Belgija ima namreč visoko razvito železno industrijo, ki uvažala zlasti v južno Srbijo skozi Solun, kamor tarifne razmere ne pripuščajo konkurence našega železa in jekla, ki je koncentrirano na severu naše države in v centru. Na drugem mestu je usnje (kruponi, krajniki itd. leta 1926 5 milijonov Din). Slede produkti razvite belgijske industrije lanu in jute (predivo, tkanine itd. 1926 za 3.2 milijona Din) ter bombažne tkanine (1926 2.6 milijona Din). Važen je tudi uvoz produktov za našo kemično industrijo kakor n. pr. palmovo olje, destilin, sirupi itd. Izredno važen pa bi mogel postati uvoz stekla iz Belgije in sicer tako za ogledala kakor za okna ter orožje, v katerih strokah ima Belgija specialne industrije. Steklo za okna ne pride toliko v poštev za Slovenijo, pač pa lovsko orožje, ker imamo v Kranju domačo industrijo.

Priljubljen uvoz iz Belgije je pripomniti, da se je tako ugodno razvijal, ker je vse do leta 1926 belgijski frank padal, z uvedbo »belge« pa je popustil.

Koncesije, ki smo jih dali Belgijcem, niso znatne: znižane so uvozne carine za: sladk. peso in eikorijo od 15 na 5, ultramarin od 30 na 20, tomatova žilindra od 2 na 0, gonilni jermeni od 200 na 160, vložki za klobuke ter ortopedski in kirurški predmeti od 850 na 100, steklo za okna in zrcala nad 5 cm deb., dolgo in široko 100 ali manj cm od 30 na 25, dolgo in široko 100—200 cm 35 na 25, nad 200 centimetrov od 40—30, ostalo steklo 100 centimetrov do 200 centimetrov za okna in zrcala 5 cm ali manj debelo 100 cm od 40 na 35, 100—200 cm od 45 na 35, nad 200 cm od 50 na 45, bicikli od 40 na 30 odst., motocikli in priklonni vozovi od 30 na 20 odst., deli od 30 na 20 odst.; vse ostalo pa v zlatih Din. Vezane so pa carine: Usnje strojno, kruponi 130 (prej 130), juht, kravina in svetlo usnje v kosih nad 3 kg 130 (130), 1—3 kg 180 (220), 1 kg in manj 220 (220), teletina vseh vrst tudi svinjsko (boks) 250 (250), lakirano usnje brez razlike 300 (300), steklo za okna in zrcala nad 5 cm deb. pod 100 cm deb. in široko 12 (12) in ostalo nad 200 cm 17 (17).

Kakor je videti, v tej pogodbi so interesi Slovenije dovolj zaščiteni.

Izvoz v Belgijo se je razvijal takole:

	mil. Din	%
1922.	6	0.16
1923.	10.5	0.18
1924.	23.1	0.24
1925.	12.2	0.14
1926.	19.2	0.25
1. pol. 1927. (1926.)	10.6 (12.5)	0.35 (0.32)

Izvoz je torej dosegel svoj maksimum 1. 1923., šele letos v prvi polovici se je začel popravljati. Najvažnejši naš predmet, ki ga izvažamo v Belgijo, je les: 60 odst. Prihaja namreč po morju in vključ temu vzdrži konkurenco z nordijskim lesom. Belgija rabi veliko lesa za obnovitev dežele, ki je sedaj tudi še živahna. Za naš izvoz pride v dobro tolo dejstvo, da ima sedaj Belgija stabilizirano valuto. Nadalje kupuje Belgija v naši državi pšenico, koruzo, kože divjačine, verh, umetna gnojila, izdelke iz lesa ter sadje. Za Slovenijo pride v poštev izvoz fižola, ki je prost carine. V letih 1920. do 1923. smo izvažali v Belgijo mnogo jate, ker ni bilo carine. Zaradi poslabšanja kvalitete našega blaga smo ta trg izgubili v korist Bolgarije, Rusije in Poljske. Nadalje bi konveniral za Slovenijo tudi direktni uvoz hmelja, ki gre sedaj najbrže skozi Nürnberg in Zatec.

V listi so navedene sledeče postavke za uvoz naših produktov na ozemlje belgijsko-luksemburške carinske unije, ki obstoja od leta 1923: fižol —, slive 20 frankov, salakme 12, pekmez 25, cianamid prost, taninski ekstrakti —, les grede in gredice nad 15 cm 5, ostalo 7, les za doge (ambalažo) 0.40 ter deske za parkete 20 zl. frankov. Za Slove-

nijo so važni: fižol, les ter taninski ekstrakti (za nje prideta v poštev 2 tvornici v Sloveniji).

Promet v Belgijo bi se pa razvijal še ugodnejše, če bi imeli z Belgijo direktno železniško tarifo, katero imamo sedaj žal le z Italijo.

Promet naših borz v preteklem tednu je znašal v milijonih dinarjev: Ljubljana devize 17.7 (16), Zagreb 63.3 (61.2), od tega devize 61.9 (58.6), efekti 1.4 (2.6), Belgrad 45 (78), od tega devize 38.5 (62.5), efekti 6.5 (15.5).

Vpisi v trgovinski register: Franc Zevnik, eksp. trgovina z lesom in ogljem in Bruhanji vasi; Al Neudauer, lesna trg. in izvozna tvrdka v Gornji Radgoni; Jugoslovanska topilnica kovin M. Godnik v Mariboru; Ivan Adamič, eksportna trg. z lesom in teleti ter prašiči v Ponikvah; Jakob Costa, eksportna trgovina z lesom in ogljem v Predstružah; Janez Škrlec, trgovina z vinom in sadjem v Spodnjem Gasteraju; Franc Domanjko, trgovina z govedji ter svinjini in izvoz v Stanjograd; Blaž Kranjc, trgovina z vinom, sadjem in sadjem ter izvoz pri Sv. Ani na Krembergu, Marija Jelenc, eksp. trgovina z lesom in mizarstvo v Velikih Laščah; Franc Erčulj, eksp. trgovina z lesom in ogljem v Zdenški vasi.

Vpisi v zadržni register: Zadržni kredit v Kranju, reg. zadr. z o. z.; Obrtniška stavbna zadržna, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani; Splošno ekonomsko društvo, reg. zadr. z o. z. v Mariboru; Stavbna zadržna v Trzinu, reg. zadr. z o. z. Občni zbor Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani 13. dec. ob 18 v pisarni družbe (regularia); volitev uprave in nadzorstva; nadalje Delniške družbe združenih Zalec in Laško dne 13. dec. ob pol 19 v pisarni pivovarne Union (regularia), poročilo revizijske komisije ter volitev uprave in reviz. komisije.

Podatki o zadolženju kmetov so zbrani za 31 oblasti s 332 okraji ter 4390 občinami za 410.500 oseb. katerih skupni dolg znaša 2666 milijonov Din. Relativno največ je v sremski oblasti (8400 Din), v valjevski 7100, v niški 6800, v podunavski 6200 in v šumadijski 6150 Din.

Nedosegli va
Eau de Cologne Chypre
Bourlois - Paris

Borza

Dne 29. novembra 1927.

DENAR.

Kakor na ostalih borzah se je ponudba privatnega blaga znatno povečala tako, da je Narodna banka morala intervenirati samo v devizah Curih in Dunaj z manjšimi zneski. V skladu z mednarodnim oslabljenjem kurza London je tudi pri nas popustil za 10 par. V devizah Newyork in Italija ni prišlo do zaključka. Promet je bil srednji.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.555—13.585 (13.57) Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.70—277.50 (277.10), Newyork 56.73—56.74, Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 308.75—309.

Zagreb. Berlin 13.555—13.585, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9975—8.0275, London 276.70—277.50, Newyork 56.73—56.74, Pariz 222.75—224.25, Praga 168.05—168.85, Trst 308.75—309.

Belgrad. Berlin 13.555—13.585, Budimpešta 9.985—9.995, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.995—8.025, London 276.40—277.60, Newyork 56.64—56.84, Pariz 222.75—224.25, Praga 168.05—168.85, Trst 308.75—310.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48, Kodanj 190.10, London 34.60, Milan 38.57, Newyork 709.10, Pariz 27.9025, Varšava 79.50, Valute: dolarji 706.50, dinar 12.38, češkoslovaška krona 20.935.

Praga. Devize: Lira 183.50, Belgrad 59.45, Pariz 132.75, London 164.55, Newyork 33.755.

Dinar: Newyork 176.05, Berlin 7.375, London 277.

Trst. Belgrad 32.38—32.41, Curih 358.55—356.55, Dunaj 252.12—256.12, London 8.970—9.980, Newyork 18.38—18.40, Pariz 72.10—72.30.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 132 den., Kred. zavod 160 den., Kranj. ind. 350 den. Vevče 133 den., Split 610 den., Ruše 280—295, Stavbna 56 den., Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 85.25, agrari 52.5—53, vojna odškodnina 402—402.5, dec. 403.5—404.5, Hrv. esk. 91, Hipo 57.5—59, Jugo 94.25—94.5, Prastedion 885, Ljublj. kreditna 132—135, Sečera 585—588, Drava 535—585, Slavonija 13—14, Trbovlje 500, Vevče 132.5.

Belgrad. Narodna banka 5600—5800, vojna odškodnina 401.75—402.50 (3.150.000), dec. 404.75, 7% inv. posoj. 84.50, agrari 53.50—53.52 (100.000).

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 82.10, Zivno 107.50, Hrv. esk. 10.80, Hipo 7, Alpine 43.45, Trbovlje 63, Kranjska ind. 45, Gutmann 26.10, Slavonija 1.56.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi plohi par. ostror. očeli. 115 mm in 145 mm od 4 m dolž. in od 20 cm šir. fko vag. meja 550—560, 2 vag. zaklj. po 550, deske smreka-jelka 18 mm par. l. monte media 24, fko vag. meja 1 vag. po 500, buk. drva met. suha, zdrava 10% okroglice brez klad, fko vag. meja 10 v po 23; zaklj. 13 vag. Tendence živahnega. — Dež. pridelki (vse samo ponudbe: slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg 2% bač. 347.5—352, dec. 347—352, sr. 345—347.5, slav. 342.5—345, koruza st. bač. 267.5, nav. vozn. 272.5, bač. um. suš. 262.5, nav. vozn. 267.5, česu primerno suha kval. gar. 242.5, dec. 250, jan. 252.5, febr. 265, marec 275, april 277.5, maj 280, oves bč. zdrav rešetan 275, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana, plačilo po prejemu. Zaklj. 1 vag. pšenice. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 295—297.50, potiska 300—302.50, ban. 290—292.50, sr. 295—300, rž bač. 280—290, ječmen bač. sr. 245—250, oves bač. sr. 235—237.50, koruza bač. stara 220—225, nova kv. g. 202.50—207.50, 12—1 212.50—215, 1—2 par. Indija 217.50—220, moka 0 g in gg 420—430, 2 400—410, 5 350—360, 6 317.50—325, 7 260—270, 8 200—205, otrobi bač. sr., slov. 175—180, fižol bač. beli novi in sr. 360—370, bač. novi izbrani 375—380. Tendence čvrsta. Promet: 7 vag. pšenice, 3 vag. koruze, 2 vag. moka, 1 vag. ovs.

Budimpešta (terminalska borza). Tendence čvrsta. Pšenica marec 32.20—32.16, zaklj. 32.26—32.28, maj 32.90—32.46, zaklj. 32.54—32.50, 25. marec 31.14—30.94, zaklj. 30.98—31, koruza maj 25.84—26, zaključek 25.84—25.90.

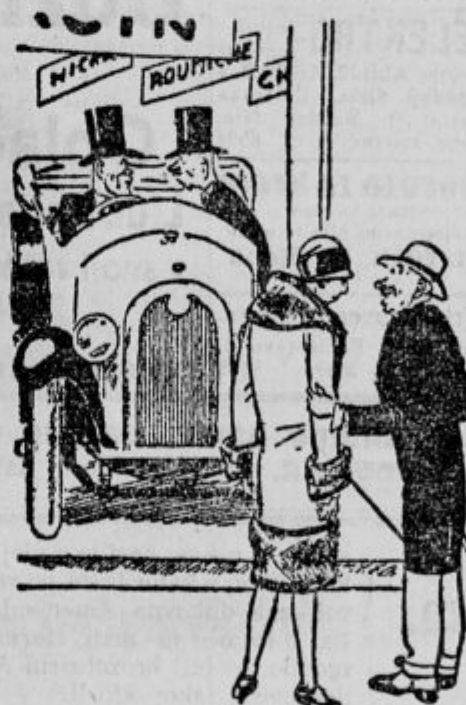
Nova železniška karta srednje Evrope.

Skoraj neopazeno je nedavno izšla lepa železniška karta Srednje Evrope, ki sta jo priredila J. A. Dolinar in F. A. Mačkovšek od generalne direkcije naših državnih železnic v Belgradu (Železniška karta Centralne Evrope, Belgrad 1927, z 58 str. besedila, tisk Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Cena 30 Din). Dobro izvedena in vzorno tiskana publikacija ima namen pokazati vse obsejne in prehodne postaje celokupnega železniškega omrežja od Pirenejev do Črnovc na eni, od Danske do Italije na drugi strani. S to vsebino postane važna ne le za železniška ravateljstva, za carinske in potniške urade, temveč tudi za trgovce, potnike in sploh za vsakogar, ki ga zanima zamotani obmejni in medmejni promet evropskih držav. Najgostejšim železniškim omrežjem kontinenta so posevečene stranske kartice (Belgija, Šlezija, Švica, avstrijsko-madžarsko obmejno ozemlje). Glavna karta ima merilo 1 : 2,900.000. Železniške proge so označene z različnimi črtami po ravnateljstvih z lastnim vozovnim parkom, nadalje po širini tira kakor tudi po njihovem različnem mednarodnem pomenu. Vrednost zemljevida povečuje obilno besedilo, ki vsebuje poleg uvodnih besed seznam vseh srednjeevropskih železniških direkcij, ki uravnajo evropski tovorni promet na podlagi dogovorjenega »Pravilnika za vzajemno uporabo tovornih voz v mednarodnem prometu« oziroma »Pravilnika za vzajemno uporabo potniških in prtljažnih voz v mednarodnem prometu« (R. I. C. in R. I. V.). Drug seznam nas seznani z vsemi prehodnimi postajami Srednje Evrope, tretji s temi kraljevine SHS, četrti pa, kar je zelo važno, s prehodnimi postajami od omrežja do omrežja. Za železniško geografijo pomeni to zanimivo delo dveh belgrajskih Slovencev dragocen donesek, ki zasluzi obilo priznanja in razumevanja ne le doma, marveč tudi po vseh srednjeevropskih državah.

Bhc.

Cerkveni vestnik

Friderik Baraga v nemškem prevodu. Dočim pri nas doma že preradi pozabljamo na prelepe Baragove molitvenike, doživljajo med Nemci nove prevode in izdaje. Lani je založništvo »Waldstatt« v Einsiedeln izdalo prevod njegove »Dušne pašec« pod naslovom »Die Seelenspeise der öfteren hl. Kommunion«. V Herderjevem katalogu za mesec oktober 1927 je knjiga takole označena in priporočena: »Pisatelj tega molitvenika je l. 1808. v Ameriki umrl slovenski misijonski škof. S tem svojim poučevanjem hoče navajati vernike k pogostemu, da, vsakdanjemu svetemu obhajilu. Dodane molitve so vse v ozki zvezi z nebeško hrano. Poučevanja in molitve so preproste, a dihalo globokega duha molitve, ki prihaja iz duhovniškega srca, ki živi v tesni zvezi z Gospodom v zakramentu.« Naj bi to lepo priporočilo in visoka pohvala vzbudila tudi v nas novega zanimanja za našega apostola med Indijanci, za njegova dela in zlasti za njegovega glokega duha ljubezni izviračnega iz neomajne vere v Pot, Resnico in Življenje.

Ona: To je vendar šestcilindrski!

On: Kako to? Jaz vidim le dva!...

Darovi

Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12, so darovali: Občina St. Janž na Dravskem polju 50 Din, Jazbec Fran na nabiralno polo 153 dinarjev, Zupanstvo Veleosovo 90 Din, Lobnik Fran, Gornji grad 20 Din, Občina Marenberg 100 Din, Narodni klub delavske zbornice, Maribor 800 Din, Drnovšek Mihael na nabiralno polo 660 Din, občina Črnuče 50 Din, neimenovani 300 Din. Vsem plemenitim darovalcem se najiskrenejše zahvaljuje odbor.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 28. novembra 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C	Rel. vlaga %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin	35 opazovanj	mm Hg	mm Hg
Ljubljana	774.6	2	82	SE 2	10		29	1.7	
Maribor	774.0	0	90	SE 4	megla		1	0	
Zagreb	774.8	2	89	ESE 4	megla		4	3	
Belgrad	776.1	1	74	SSE 8	10		5	0	
Sarajevo	775.0	—2	93	mirno	6		0	—1	
Skopje	775.2	5	81	S 4	10		8	4	
Dubrovnik	770.2	9	76	mirno	1		11	3	
Split	779.8	9	38	NE 6	0		17	9	
Praga	771.6	—1	—	SE 2	10		1	—1	

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v majah od 755 do 765 mm naznana v glavnem spremenljivo vreme.

Po sapniku prihajajo

v dihalne organe povzročitelji bolezni. Če se hočete varovati infekcij, vzemite zdravniško priznane Panflavin-pastile. Te zadržujejo razvoj vstopajočih povzročiteljev bolezni, so prijetne v okusu in neškodljive za želodec. Priporočane so od prvih strokovnjakov. Dobe se v vseh lekarnah.

Žrebanje drž. razred. loterije.

V ponedeljek dne 28. nov. so zadele večje dobitke naslednje številke:

40.000 Din srečka 116.199.
10.000 Din srečka 52.084.
Po 4000 Din: 38.553, 70.195, 81.378, 120.019 in 124.488.

Po 2000 Din: 207, 3802, 6610, 7924, 7499, 7679, 11.183, 11.451, 11.619, 11.746, 12.838, 13.596, 14.784, 15.588, 21.854, 24.252, 24.673, 28.549, 29.825, 30.243, 31.875, 34.185, 37.152, 38.292, 38.904, 39.666, 39.822, 39.945, 45.172, 45.840, 48.025, 48.098, 49.879, 51.031, 51.149, 52.258, 52.425, 53.398, 54.925, 57.882, 58.610, 60.817, 62.641, 64.257, 65.397, 66.862, 67.466, 68.049, 69.892, 70.287, 73.422, 74.660, 78.288, 78.462, 78.787, 79.472, 80.603, 81.107, 82.079, 84.112, 84.628, 84.842, 90.664, 91.488, 91.642, 96.660, 101.657, 105.008, 110.371, 113.187, 113.729, 113.856, 114.108, 116.611, 120.032, 120.035, 121.141, 124.364 in 124.872.

Izpred sodišča

KRANJSKE OBČINSKE VOLITVE PRED SODISCEM.

Včeraj se je odigral pred tukašnjim sodiščem epilog občinskih volitev v Kranju. Senat so sestavljali gg. Mladič, Mohorič, Kralj in Juvano. Predmet razprave je bila obtožba g. Sirca iz Kranja proti g. Druzoviču, poslovojni Tiskovnega društva v Kranju radi nekega letaka, ki je bil v času občinskih volitev razširjen po Kranju. Letak je vseboval sledeči stavek: »Napredni volivci, pokazite, da odločite prosta volja, ne pa komanda Sirca, Sabotkyja in Slovenske banke.« Ker letak ni bil od nikogar podpisan, se je tožilo poslovojni tiskarne, ki je letak napisala. G. Sirc je zagovarjal g. dr. Knaflič, g. Druzoviča pa g. dr. Brejce. Zagovornik tožnega tiskarniškega poslovođa je ugovarjal, da ni podana tožbena legitimacija tožitelja, ki je v letaku omenjen — samo kot Sirc brez nadaljnje označbe. Dalje je toženeč ugovarjal, da inkriminirani stavek sploh ni tožljiv, ker ne očita ničesar neresničnega, kar bi utegnilo njegovi časti, dobremu imenu ali družabnemu ugledu škodovati. To da je samo običajna volivna agitacija, ki ni kazniva, ker se gosp. Sircu ne očita, da je morda svoj vpliv zlorabil.

Sodni dvor je razglasil oprsilno razsodbo, priznavač tožitelju tožbeno legitimacijo, dočim se je v ostalem pridružil stališču zagovornika, da inkriminirani letak ni žaljive vsebine. G. dr. Knaflič je prijavil seveda pritožbo.

DR. LENARD PROTI »SLOVENCU«.

Takoj po razpravi o kranjskih občinskih volitvah se je vršila razprava o tiskovni tožbi g. dr. Leopolda Lenarda proti časniku g. Fr. Knafliča, ki je lansko leto začasno vodil uredništvo »Slovenca«. Povod tej tožbi je dal članek »Volk dlako me nja« v »Slovencu« od 23. oktobra 1926, v katerem je »Slovenec« reagiral na članek »Samoupravec« od 21. oktobra 1926 pod naslovom »Koncepti SLS«, ki je bil podpisan z veliko širo L. V »Slovencu« članek se med drugim trdi, da je g. L. že preje sumniti ljudi zaradi veleizdaje in da je dva člana »Slovenčevega« uredništva, ki sta bila znana po svojih simpatijah do Srbov, sumniti, da sta srbska vohuna in plačana. Dalje se v inkriminiranem članku trdi, da sedaj denuncira g. L. »Slovenca«. Končno se pristavlja na naslov »Samoupravec«, da »se zelo čudimo, da njeno uredništvo brez vsake kontrole sprejema in priobčuje dopise enega g. L., ki mrgole samih laži in falzifikacij dejstev.« »Samoupravca« se vprašuje, če za slovenske razmere res ne more najeti zanesljivega in poštenega poročevalca.

Zagovornik obtožnega g. dr. Brejce je predvsem poudarjal, da se tožba tožencu sploh ni dostavila, ampak kratkoma v uredništvu »Slovenca« pustila, in to ob času, ko obtoženeč ni bil več odgovorni urednik »Slovenca« ter je bil sploh odsoten to je na dopustu. Zagovornik je bil mnenja, da se zadnji odstavek čl. 73. tiskovnega zakona, ki govori o nadomestni dostavi, more nanašati samo na odgovornega urednika, nikakor pa ne na bivšega odgovornega urednika, ker ne gre, da bi se tiskovna tožba proti bivšemu uredniku kratkoma dostavila v roke poznejšega urednika, kateri bi tožbo tudi lahko pustil ležati, in vsekakor nima nobene obveznosti, jo dostavljati prejšnjemu uredniku, tudi če bi vedel za njegov naslov.

O tem vprašanju se je najprej vnela debata. Sodni dvor je odločil, da je bila dostava pravilna. Zato je toženeč zagovornik vložil proti tej razsodbi ničnostno pritožbo.

V nadaljnjem je toženeč zagovornik ugovarjal tožbeni legitimaciji, poudarjajoč, da samo šifra L. nikakor ne more biti jasna označba v smislu tiskovnega zakona. Za slučaj, da bi se tožitelju tožbena legitimacija kljub temu priznala, pa je nastopil zelo obširen dokaz resnice. Predložil je celo vrsto člankov

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 30 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

HLAPEC

išče službe pri kakem trgovcu ali za postiljona ali kaj podobnega. Nastop lahko takoj ali pozneje. — Naslov se izve v upr. lista pod št. 9544.

Proste službe

MLEKARJA

išče večja mlekarna na deželi; biti mora v vseh strokah mlekarstva in sirsarstva, istotako v pisavi dobro izvežban. Nastop službe 1. januarja 1928. Plača po dogovoru. Naslov v upr. listu pod: »Marljiv« 9366

Izurjena ŠIVILJA

se sprejme, vajena krojenja pletenja. Ponudbe pod »Šivilja št. 9447« na upravo »Slovenca«.

Dve prodajalki

manufaktur. stroke sprejem. Javijo naj se samo izvežbane moči. Ponudbe z navedbo plače upravi pod: »Kranj 119—9510«.

VAJENCA

s primerno šolsko izobr., sprejem. takoj za čevlarsko obrt. A. MULEY, Babno pri Celju. 9532

Pouk

Francosko in nemško KONVERZACIJO

in gramatiko za odrasle in otroke — prevzamem. Knaflova ul. 4/II, des. 2X pozvoniti. M. Nachtigall.

ZASEBNO

KROJNO UČILIŠČE

Ljubljana — Stari trg 19. V začetku decembra pouk splošn. krojenja za krojače, šivilje in nešivilje. Specialen pouk o jopicah in plaščih za pletilje (strikarice). Za vsako pletiljo je velikega pomena, da zna sama izdelovati kroje za jopice in plašče. Ne zamudite ugodne prilike in se tečaja udeležite!

Stanovanja

STANOVANJE

2 sobi s kuhinjo, se išče takoj. Ponudbe na Auto-oddeljenje — telefon 2378.

SOBE za pisarne

v pritličju, blizu glav. kolodvora, se takoj oddajo. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 9416.

Opremljena spalnica

z eno posteljo, posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo, blizu glav. kolodv., se takoj odda solidnemu gospodu. — Naslov pove uprava lista pod št. 9529.

LEPA SOBA

solnčna, s posebnim vzhodom, se odda najboljšim gospodom nasproti kavarni »Evropa«. Naslov v upr. listu pod št. 9545.

Okraski in svečke

za božično drevo, RAZGLEDNICE božične in noveletne skodelice, zastoj pri L. PEVALEK Ljubljana, Zidovska ulica. Širite »Slovenca«!

Večjo množico medu

prodaja Fr. Jaušovec, čebelar, Veržej, Križevci pri Ljutomeru. 9528

PRODAJO SE:

Prodajni pult s ploščo iz trdega lesa — s predali, več stelaž s predali in druge potrebnosti, za opremo trgovine. Predmeti se morejo ogledati pri mižurju Repšetu na Poljanski cesti. — Ponudbe na upravo lista pod značko »Stelaže«.

Brinje

italijansko in istrsko ima v zalogi

A. ŠARABON, LJUBLJANA. — Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Prireditve

Izredni občni zbor Zadrugne elektrarne v Zlatotičju,

registrov. zadr. z omeje. zav. se bo vrnil dne 8. decembra 1927 ob 14. uri pri načelniku g. Antonu Golobu v Zlatotičju s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje računovskega zaključka za leto 1926. 2. Sklepanje o likvidaciji in volitev likvidatorjev. 3. Sklepanje. — V slučaju neklepanja nastopi tega občnega zbora se bo vrnil eno uro pozneje ob istem dnevnem redu in na istem mestu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih zadrugnikov. ODBOR.

Kdo kupi?

Fiat-auto

model 503, 4 sedežni, zelo dobro ohranjen, poceni napredaj. Pism. vprašanja upravi pod šifro: »P. P.«

Klobuke perilo, dežne plašče

in drugo modno blago, kupite najceneje pri »AMERIKANCU« Ljubljana — Stari trg 10.

Češplje

za žganjekuho ima v zalogi A. ŠARABON, Ljubljana. — Na zahtevo se pošljejo vzorci. 9382

Kdo prodaja?

HLODE

bukove la. in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V SCAGNETTI — Ljubljana. 7490

HLODE

smrekove in jelove, od 20 cm debeline in od 4 m dolžine naprej, suho blago, v sako množino, kupi proti takojš. plačilu Fr. Gorjanc & Cie., Kranj.

Nasa obrt

MALINOVEC

in 12 vrst najfinjših sokov nudi poceni »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski n. 10.

Posredovalnica za službe

se priporoča vsem cenj. interesentom z zagotovljenim najboljšim postrežbo. Elizabeta Lorber, Maribor, Vetrinjska ulica 5.

ELEKTRO-

instalacije izvaja ALOJZ ARHAR v Spodnji Šiški, Celovška cesta 80 Solidno delo, cene zmerno. 8509

KOROZO ZA KRMO

oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, Ljubljana (Resljeva cesta št. 34).

Trbov. premož. drva.

Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon št. 2059. 9468

Damske klobuke

najmodernejša, najceneje, filc in barzun, priporoča modni salon ANGELA SMREKAR — Kongresni trg 4, Ljubljana.

Najboljši koks! Čebin, Wolfova 1/2

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4

Priporoča se trgovina z železnino

A. SUSNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

otvoritve gostilne

NAZNANILO na dvorišču hotela »TRATNIK«, Sv. Petra c. 25 dne 27. novembra 1927 — kjer se bodo točila prvovrstna dalmatinska vina šibeniškega okraja iz lastnih vinogradov. Priporoča se za obilni obisk A. SUNARA.

Neljube dlake

po obrazu in životu sploh, odstranjuje v 5 minutah zanesljivo, brez bolečin in posledic

„Depilatorium Venus“

Cena: 1 zavitek Din 20—

Za Miklavža, Božič in Novo leto

ima

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana - Miklošičeva cesta št. 7

v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila.

Zakaj? Zato!

opazate, da se Vašemu podjetju od strani občinstva posveča mnogo manj pozornosti, kot ste pričakovali v začetku?

ker se premalo ali pa morda celo nič ne poslužujete reklame v časopisu. Poskusite in prepričali se boste o resničnosti reka:

Kdor ne oglašuje, ne napreduje!

Vino prvih vinogradnikov

Vsako naj se preprica kako prvoletosnja vina

pri

Košaku Krekov trg.

Portugalko, Ormoški mošt, Plkerčana.

prima fino, novo pošiljatev

izbornega

Toči po smernih cenah „Aškerčeva klet“ nasproti srednje tehnične šole.

Novost za božično dobol

»BOŽIČNI PRELUDIJI«, cena 10 Din. — Dalje še jako lahke skladbe za mešani zbor: 1. »12 mašnih«, partitura 15 Din, glasovi po 6 Din. — 2. »Staroslovenska maša«, part. 12.50 Din, glasovi po 5 Din. — 3. »Evharistične«, part. 8 Din. — 4. »Litanijske M. B.«, part. 5 Din. — 5. »Zbornik šal in anekdot« (v hrv. jeziku), 8 Din. — Naroča se na naslov: KARLO ADAMIČ, učitelj glasbe na križev. učiteljski, KOPRIVNICA, Hrvatsko. 9542

Klavirji in pianini

prvih svetovnih tvrdk, po znatno znižanih cenah vedno v zalogi. Oddajam tudi na obroke.

M. ROPAS, CELJE.

Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško.

Št. ad 21.787/ref. IX.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo plesarskih in parketnih del za 19 vil poleg topničarske vojašnice.

Tozadavne podatke je dobiti v mestnem gradbenem uradu do 2. decembra 1927. — Ponudbe je vložiti do 3. decembra 1927 ob 11. uri dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 29. novembra 1927.

Neobhodno potreben vsakemu radio-amaterju

Radiokolecdar 1928

Cena Din 25—

in

Radiozemljevid 1928

Cena Din 15— „Radiowelt“

Wiener Radioverlag, Wien, I., Postalozzigasse 6/7.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Radio. Osnovni pojmi o radiotehniki s 214 slikami k besedilu. Spisal prof. Leop. André. Broš. Din 60, vez. Din 76.

Parni stroj in parna turbina. Knjiga za strojnike in obratovodje. — Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 80 Din.

Parni kotli. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez. 30 Din.

Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Spisal inž. Jaroslav Foerster. Cena 12 Din.

Ooljeni papir (karbon papir) indigo papir, barvne irakone barvo za štampiljke, dobite vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Liubljana

Selenburgova ul. 6/L

Telefon šte. 2980

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec.

Posvetitev.

Draga moja mati!

Dolgo časa sem gojil upanje, da bi Vam posvetil eno svojih knjig, in sedaj prihajam s pričujočim delom zavoľjo tega, ker je baš ono, o katerem bi želel, da ga vzprejmete ne glede na njegove pomanjkljivosti in ne glede na sodbo, ki jo utegnate o njem izreči Vi in drugi.

Upam, da boste črpali iz moje povesti o Kleopatrinu onega veselja in zabave, ki je olajšala trud njene zgraditve, in dalje, da bo nudila Vašemu duhu sliko, četudi nepopolno, o starem, skrivnostnem Egiptu, ki se tako živo zanimata zanj in njegovo izgubljeno slavo.

Vaš ljubeči in spoštuječi sin

H. Rider Haggard.

21. januarja 1889.

UVOD.

V globelih pustega Libijskega gorovja, ki leže za templjem in mestom Abidus, kjer mislijo, da leži pokopan sveti Oziris, so nedavno odkrili neko grobnico, v kateri so poleg drugih predmetov našli zvitek papirusa (pergamenta), na katerih je pričujoča zgodba napisana. Grobnica sama je prostorna, sicer pa je znamenita samo zavoľjo globine jaška, ki drži iz votline, v živo skalo vsekane, katera je nekoč služila kot mrtvaška kapelica za prijatelje in sorodnike rajnkih, navpično v zemljo do izbe z rakvami ali mumijami. Ta jašek je nič manj kot devet in osemdeset čevljev globok. V izbi ob njegovem vzhodu so našli

1 jašek je navpičen rov v zemljo; rov je vodoraven ali nekoliko poševen.

samo tri rakve, dasi je v njej mnogo več prostora. Dve teh rakve, v katerih sta po vsej verjetnosti bili trupli velikega duhovna Amenemheta in njegove žene, ki sta bila oče in mati Harmahisa, junaka pričujoče zgodbe, so bili brezobzirni Arabci, ki so jih našli, na licu mesta takoj odprli.

Arabci so bili mumiji odprli. Z brezobzirnimi rokami so raztrgali mumijo svetega Amenemheta in nje, ki jo je navdajal duh Hator, kakor je pisano; raztrgali so ud za ud, ko so iskali zakladov med njunimi kostmi. Kostni so po svoji navadi bržkone prodali za nekoliko pijastrov nevednim turistom, ki so nanje namerili. V Egiptu namreč najdemo živi svoj kruh v grobnicah velikih mož, ki so živeli pred njimi.

Malo časa po tem dogodku pa se je prigodilo, da se je po reki Nil pripeljal v Abidus nekdo, ki je dober znanec pisatelja te knjige in po poklicu zdravnik, in se je seznanil z Arabci, ki so bili storili ono dejanje. Razodeli so mu, kje leži tisti kraj, in mu povedali, da je ena mumija ostala še nedotaknjena. Rekli so mu, da kaže, da je to bržkone raketnega kekega reveža, in se je zavoľjo tega niso dotaknili, posebej ker jim je šla trda za čas. Mojega prijatelja je gnala radovednost, da bi preiskal kraj, kamor še ni bil stopil noben turist, in je podkupil Arabce, da bi mu ga pokazali. Kaj je temu sledilo, hočem povedati z njegovimi lastnimi besedami, točno kakor mi je pisal:

»Tisto noč sem spal blizu templja Seta in se drugo jutro še pred dnevom podal na pot. Z menoj je bil nek škilasti lopov Ali po imenu — jaz sem mu rekel Ali Baba — človek, od katerega sem dobil prstan, katerega ti pošiljam, in majhna, a izbrana družba njegovih sotatov. Tekom ene ure po solnčnem vzhodu smo dospeli do doline, v kateri leži grobnica. Kraj je puščoben in solnce razliva ves božji dan žgočo vročino po njem, tako da postanejo velike rujave skale, ki leže raztresene naokoli, tako vroče, da se jih človek niti dotakniti ne more in se noge opečejo na pesku. Bilo je že prevroče, da bi hodili; zavoľjo tega

smo nekaj časa jezdili na oslih dalje po dolini, kjer je bil jastreb, ki je plaval visoko na sinjem nebu, edino drugo živo bitje, ki smo ga videli, dokler nismo dospeli do neke ogromne skale, ki jo je tekom dolgih stoletij popolnoma ogledilo skupno učinkovanje solnce in peska. Tukaj se je Ali ustavil rekoč, da se grobnica nahaja pod skalo. Tako smo razjahali, pustili osle pod varstvom mladega felaha in se podali k skali. Pod njo je bila majhna luknja, ki je bila komaj tako velika, da je človek mogel zlesti skozi. Pravzaprav so jo izkopal šakali, in dohod in del votline sta bila popolnoma zamašena s peskom; le s pomočjo tega šakaljeva brloga so bili našli grobnico. Ali je prvi zlezel po vseh štirih vanjo, jaz pa za njim. Kmalu sem se znašel v nekem prostoru, kjer je bilo v primeri z vročino zunaj skoraj mrzlo in je v nasprotju z dnevno svetlobo vladala popolna tema. Prižgala sva sveče in ko so za nama prilezli še nekateri izbrani člani tatarske družbe, sem si ogledal prostor. Nahajali smo se v votlini, ki je imela velikost velike sobe in je bila izkopana z roko; od vhoda od taljeni del votline je bil skoraj brez prahu. Na stenah so vklepane verske podobe običajnega ptolemejskega značaja in med njimi je podoba dostojanstvenega starega moža z dolgo sivo brado, ki sedi v izrezljanem stolu in drži v roki palico. Pred njim stopa spreved duhovnov, ki nosijo svete podobe. V desnem kotu grobnice se nahaja jašek od jame, v kateri leže mumije, štirioglasta odprtina, vsekana v črno skalo. Seboj smo prinesli bruno iz trnjevega lesa in to bruno smo položili preko jame in privezali nanj močno vrv. Nato je Ali — ki je pogumen tat, moram priznati — vtaknil za oprsje svojega oblačila nekoliko sveč, se oprijel vrvi, uprl boste noge ob gladke stene jaška in se pričel z veliko hitrostjo spuščati v globočino. Kaj hitro je izginil v temini; samo gibanje vrvi nam je pravilo, da se spodaj nekaj godi.

Po moji sodbi je to slika Amenemheta samega.

LUDSKA KNJIZNICA iz založništva jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Sheehan, Nodas. Povest izirskih folklor. 24 Din. vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 26 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 27 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 28 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 29 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 30 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 31 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 32 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 33 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 34 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 35 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 36 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 37 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 38 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 39 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 40 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 41 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 42 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 43 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 44 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 45 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 46 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 47 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 48 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 49 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 50 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 51 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 52 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 53 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 54 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 55 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 56 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 57 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 58 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 59 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 60 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 61 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 62 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 63 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 64 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 65 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 66 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 67 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 68 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 69 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 70 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 71 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 72 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 73 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 74 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 75 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 76 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 77 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 78 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 79 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 80 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 81 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 82 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 83 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 84 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 85 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 86 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 87 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 88 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 89 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 90 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 91 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 92 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 93 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 94 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 95 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 96 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 97 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 98 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 99 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 100 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 101 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 102 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 103 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 104 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 105 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 106 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 107 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 108 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 109 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 110 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 111 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 112 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 113 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 114 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 115 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 116 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 117 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 118 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 119 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 120 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 121 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard. Hanka. Ljudsko-irski povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 122 zvezek: Haggard, H. Rider, Haggard.